

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ
ÚSTAV FINANCÍ

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT
INSTITUTE OF FINANCES

ANALÝZA ROZDÍLU VE VYKAZOVÁNÍ REZERV
DLE IFRS A DLE ČESKÉ ÚČETNÍ LEGISLATIVY
ANALYSIS OF DIFFERENCES IN PRESENTATION OF PROVISIONS
IN ACCORDANCE WITH IFRS AND UNDER CZECH ACCOUNTING LAW

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

Bc. MILADA SCHULZOVÁ

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

Ing. MICHAELA BERANOVÁ, Ph.D.

BRNO 2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Bc. Milada Schulzová

Daňové poradenství (6202R006)

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č.111/1998 o vysokých školách, Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně a Směrnicí děkana pro realizaci bakalářských a magisterských studijních programů zadává bakalářskou práci s názvem:

Analýza rozdílů ve vykazování rezerv dle IFRS a dle české účetní legislativy

v anglickém jazyce:

**Analysis of Differences in Presentation of Provisions in accordance with IFRS
and under Czech Accounting Law**

Pokyny pro vypracování:

Úvod a cíl bakalářské práce
Východiska vykazování účetních informací
Teoretické základy vykazování rezerv dle české účetní legislativy
Teoretické základy vykazování rezerv dle IFRS
Analýza rozdílů ve vykazování rezerv v souladu s IFRS a dle české účetní legislativy
Závěr
Seznam použité literatury
Přílohy

Podle § 60 zákona č. 121/2000 Sb. (autorský zákon) v platném znění, je tato práce "Školním dílem". Využití této práce se řídí právním režimem autorského zákona. Citace povoluje Fakulta podnikatelská Vysokého učení technického v Brně. Podmínkou externího využití této práce je uzavření "Licenční smlouvy" dle autorského zákona.

Seznam odborné literatury:

- BOHUŠOVÁ, H. Harmonizace účetnictví a aplikace IAS/IFRS: Vybrané IAS/IFRS v podmínkách českých podniků. Praha: Aspi, 2008. ISBN 978-80-7357-366-9
DVOŘÁKOVÁ, D. Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IFRS. Brno: Computer Press, 2008. ISBN 978-80-251-1950-1
HINKE, J. Účetnictví podle IAS/IFRS. Praha: Alfa Publishing, 2006. ISBN 80-86851-49-4
KOVANICOVÁ, D. Finanční účetnictví. Světový koncept. Praha: Polygon, 2005. ISBN 80-7273-129-7
KRUPOVÁ, L. a VAŠEK, L. IAS/IFRS: Mezinárodní standardy účetního výkaznictví. Praha: VOX, 2009. ISBN 978-80-86324-76-0

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Michaela Beranová, Ph.D.

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2009/10.

Ing. Pavel Svirák, Dr.
Ředitel ústavu

doc. RNDr. Anna Putnová, Ph.D., MBA
Děkanka

V Brně, dne 7.2.2010

Abstrakt: Bakalářská práce řeší problematiku vykazování rezerv podle Mezinárodních standardů účetního výkaznictví a podle České účetní legislativy. Této problematice je podrobně věnována teoretická část práce, která je zaměřena na právní předpisy regulující účetnictví a tvorbu rezerv v České republice a na mezinárodní úrovni, zejména na úrovni Evropské unie. Práce analyzuje spojitost Českých účetních předpisů s IAS 37. V druhé části práce je řešena problematika vykazování rezerv ve společnosti SAGIMA CZ, s.r.o. patřící do mezinárodní skupiny podniků, dopadů tvorby rezerv na základ daně a rozdílů mezi účetní závěrkou sestavenou dle ČÚP a IFRS.

Klíčová slova: Rezervy, Mezinárodní standardy účetního výkaznictví, IAS 37, České účetní předpisy, US GAAP

Abstract: The aim of this bachelor thesis is to analyse differences in presentation of provisions in accordance with IFRS and under Czech accounting law. The thesis consists of two parts - theoretical and practical. Theoretical part engage in issue of legal accounting regulations and creation of provisions in Czech Republic as well as internationally, particularly in the European Union. The work analyses link between Czech accounting law and IAS 37. The second part looks into problem of creation and reporting of provisions in company SAGIMA CZ, Ltd. belonging to an international group of companies, of the tax impact of provisions and the differences between financial statements compiled according to IFRS and ČÚP.

Keywords: Provisions, International Financial Reporting Standards, IAS 37, Czech accounting regulations, US GAAP

Bibliografická citace VŠKP dle ČSN ISO 690

SCHULZOVÁ, M. *Analýza rozdílů ve vykazování rezerv dle IFRS a dle české účetní legislativy*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2010.
101 s. Vedoucí bakalářské práce Ing. Michaela Beranová, Ph.D.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušila autorská práva (ve smyslu Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejícím s právem autorským).

V Brně dne 30. května 2010

Schulzová Milada

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí své bakalářské práce Ing. Michaele Beranové, Ph.D. za její odbornou pomoc a rady při vypracování práce. Ráda bych také poděkovala společnosti INCA CZ, s.r.o. za konzultace dané problematiky a díky níž jsem získala další praktické znalosti z oboru. Dále bych ráda poděkovala mé rodině za podporu při studiu a při psaní práce, zejména Bc. Jaroslavu Schulzovi, který mi pomohl s grafickou úpravou textu.

Obsah

1. Úvod	10
2. Podstata účetnictví	12
3. Teoretická a právní východiska rezerv	15
3.1. Objektivní a subjektivní prvky v účetnictví	15
3.2. Dopad subjektivních prvků v účetnictví a v účetních závěrkách	19
3.3. Tiché rezervy	22
3.4. Rezervy v účetnictví	22
4. Regulace účetnictví dle českých právních předpisů	25
4.1. Rezervy a daně z příjmů	29
4.2. Metody stanovení výše rezerv	30
5. Regulace účetnictví na mezinárodní úrovni	32
5.1. Mezinárodní účetnictví ve Spojených státech amerických	32
5.2. Regulace na úrovni Evropské unie	33
5.3. Mezinárodní účetní standard IAS 37	40
5.3.1. Rezervy a ostatní závazky	42
5.3.2. Vztah mezi rezervami a podmíněnými závazky	42
5.3.3. Podmíněná aktiva	43
5.3.4. Uznání rezervy	43
5.3.5. Současný závazek	44
5.3.6. Minulá událost	45
5.3.7. Spolehlivý odhad závazku	45
5.3.8. Podobnosti a rozdíly IAS 37 a ČÚP	47

5.3.9. Shrnutí	49
6. Tvorba rezerv v mezinárodním koncernu	50
6.1. Rezerva na nevybranou dovolenou a bonus jednatele	51
6.2. Rezerva na zdravotní a sociální pojištění	55
6.3. Ostatní rezervy	59
6.3.1. Rezerva na opce na nákup akcií	59
6.3.2. Rezerva na náklady na reklamace a záruční opravy	62
6.3.3. Rezerva na finanční rizika	64
6.4. Zákonné rezervy	66
6.5. Dopady rezerv na základ daně a odloženou daň	67
6.6. Porovnání účetní závěrky sestavené podle ČÚP a účetní závěrky koncernu	71
7. Závěr	74
Seznam použité literatury	77
Seznam použitých zkratek a názvů	80
Seznam příloh	84

1. Úvod

21. století je digitální věk, který přenáší informace z celého světa během několika vteřin. Dochází tak k pomyslnému bourání hranic jednotlivých států a člověk prakticky z kteréhokoli místa na planetě může získat téměř jakoukoliv informaci. Tento fakt vede k tomu, že dochází k propojování a sbližování míst mnohdy vzdálených tisíce kilometrů. Globalizace a sbližování se neděje jen v oblasti informací, národů, či kultury, ale jedná se především o globalizaci národních tržních ekonomik, které jsou stále více propojené a závislé na celosvětových ekonomikách. Důsledkem globalizace je situace, kdy finanční krize, která zasáhne ekonomiku Spojených států amerických postihne, či zpomalí prakticky všechny ostatní ekonomiky.

Je potřeba, aby jednotlivé státy na tento rychlý vývoj ekonomické situace ve světě adekvátně reagovaly, sbližovaly a zjednodušovaly jednotlivé informační systémy, účetní výkazy a závěrky tak, aby bylo aspoň trochu možné porovnat a zjednodušit vyčíst potřebné ekonomické informace týkající se daného podniku.

Takovéto snahy vyúsťují ve snahu harmonizace účetních pravidel a účetních výkazů v rámci celosvětové ekonomiky. Je možné zaznamenat dvě velmi významné linie v rámci sjednocování standardů účetního výkaznictví. Prvním je Evropská unie jako velmi důležitý celek, který se snaží o harmonizaci účetních pravidel. Na její půdě vznikají Mezinárodní standardy účetního výkaznictví IFRS. Druhou podstatnou linií jsou národní účetní standardy USA US GAAP. Tak jak globalizace postupně prostupuje ekonomickým prostředím, snaha o harmonizaci těchto dvou linií je výraznější. Tento fenomén je vidět již dnes v USA, kde mohou zahraniční společnosti předkládat účetní závěrky zpracované dle evropských standardů.

Celosvětově velmi diskutovanou problematikou je tvorba rezerv a jejich dopadů na zlepšení finančních toků podniků a optimalizace jejich hospodaření. Neméně významným faktorem je to, jaké typy rezerv a za jakých podmínek může podnik tvořit tak, aby byly daňově uznatelným výdajem.

Cílem mé bakalářské práce je vymezit rozdíly ve vykazování rezerv dle IFRS a podle české účetní legislativy. Tomuto problému je věnována nejen teoretická část práce, která uvádí obecný úvod do problematiky účetnictví a rezerv z hlediska jak národního, tak evropského. Složitost a metodiku vykazování rezerv pro mezinárodní koncerny působící na území České republiky, které konsolidují účetní závěrky svých podniků, jsem se snažila přiblížit ve společnosti SAGIMA CZ, s.r.o., která je součástí nadnárodní skupiny podniků SAGIMA, a.s.

2. Podstata účetnictví

Veškeré právnické a některé zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví vymezené fyzické osoby mají stanovenou povinnost vést účetnictví. Pro potřeby účetnictví se tyto osoby souhrnně označují jako „účetní jednotky“.

Zákon o účetnictví a navazující právní předpisy rovněž podrobně stanovují základní principy a pravidla vedení účetnictví. Z nich je možné zdůraznit zejména tyto:

- Účetní jednotky účtují o skutečnostech do účetního období, s nimiž tyto skutečnosti časově a věcně souvisí (§3 zákona).
- Účetnictví musí být vedeno tak, aby účetní závěrka sestavená na jeho základě podávala věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky (§7 zákona).
- Účetnictví musí být úplné, to znamená, že v účetním období musí být zaúčtovány všechny účetní případy (§8 zákona).
- Účetnictví musí být správné, což znamená, že nesmí odporovat zákonu a ostatním právním předpisům ani je nesmí obcházet (§8 zákona).
- Účetnictví musí být průkazné, což znamená, že účetní záznamy musí být ve srovnání se skutečnostmi, které zobrazují, prokazatelné (§8 a §33a zákona).
- Účetnictví musí být srozumitelné, to znamená, že musí umožňovat jednoznačné a spolehlivé určení obsahu účetních případů, účetních záznamů a vazeb mezi účetními případy a záznamy (§8 zákona).

Podstatou účetnictví je požadavek na časovou a věcnou souvislost skutečností, o kterých se účtuje. Veškeré tyto skutečnosti a odpovídající záznamy v účetnictví (v účetním období), je nutné chápat zejména v souvislosti s ”ohraňčením” účetních období

a záznamů v účetnictví formou účetních závěrek (§§18 až 23a zákona).

Nejpodstatnější funkcí účetnictví je tedy ta, aby veškerým uživatelům poskytlo informace, na jejichž základě si lze udělat jasnou představu o tom, jaká je skutečná finanční situace v konkrétním podniku (KOVANICOVÁ, 2000). Z těchto informací lze vyčíst metodikou finanční analýzy, jak vedení podniku hospodaří, jestli je schopno zabezpečit dlouhodobou prosperitu a výnosnost podniku. Z analýzy účetní závěrky lze také zjistit celkové finanční zdraví podniku, schopnost podniku dostát svým závazkům, apod. Veškerá tato data slouží jednak majitelům podniku a managementu, ale také externím uživatelům jakými jsou:

- Subjekty, které kooperují s podnikem: orgány státní správy, daňové orgány, dodavatelé, odběratelé, burzovní komise pro kontrolu cenných papírů, zaměstnanci, konkurence, investiční poradenské firmy a potenciální investoři apod. (KOVANICOVÁ, 2000)

Lze tedy říci, že účetnictví má **funkci informační**. Další neméně podstatné funkce účetnictví je **funkce registrační**, kdy vedením soustavných zápisů zaznamenává podnikové jevy. Při vedení soudních sporů například mezi věřiteli a dlužníky je **důkazním prostředkem**. Je také východiskem pro vyměření **daňové povinnosti**.

Jak česká legislativa, tak i legislativa Evropské unie chápe pojem účetnictví v souvislosti s takovými operacemi, které byly uskutečněny. O těchto účetních operacích se v tomto kontextu účtuje o aktivech, pasivech, nákladech a výnosech již v době, kdy se uskutečnily a ne až tehdy, kdy byly přijaty nebo vydány finanční prostředky, které souvisí s těmito operacemi. Z toho vyplývá skutečnost, že účetní jednotka musí účtovat i o takových nákladech, které nejsou současně peněžním výdajem a taktéž je účtováno o výnosech, které zároveň nejsou příjmem finančních prostředků (vznikají tak pohledávky a závazky). Zisk jako rozdíl mezi výnosy a náklady nemusí nutně vyjadřovat přírůstek finančních prostředků, nýbrž zvýšení aktiv. Podobně i ztráta nemusí vždy znamenat úbytek finančních prostředků, ale vyjadřuje snížení aktiv. Především v anglosaské literatuře je takovýto postup vedení účetnictví označován jako **akruální účetnictví** (*accrual accounting*).

Naproti tomu účtování o nákladech a výnosech, které navazuje na výdaj nebo příjem finančních prostředků je nazýváno **účetnictví peněžních toků** (*cash accounting*). České republice je tento způsob účtování taktéž používán a je označován jako **daňová evidence** (dříve jednoduché účetnictví). (KOVANICOVÁ, 2000)

3. Teoretická a právní východiska rezerv

3.1. Objektivní a subjektivní prvky v účetnictví

Každý účetní záznam musí být průkazně doložen účetním dokladem. Požadavky na účetní doklady rovněž stanovuje zákon č.563/1991 Sb., o účetnictví (§11). U převážné většiny účetních dokladů lze předpokládat vysoký stupeň jejich průkaznosti a objektivity v důsledku toho, že jsou buď vystavovány mimo účetní jednotku (faktury došlé, bankovní výpisy, nájemní, pojistné a jiné smlouvy), nebo jsou určeny třetím osobám (faktury vydané, pokladní doklady), případně je lze uvnitř účetní jednotky prokazatelně doložit (skladové a výrobní operace, personální náklady).

Požadavky na průkaznost účetních záznamů se však v určitých případech dostávají do kolize zejména s požadavky na úplnost účetnictví v časové a věcné souvislosti především k datu sestavení účetní závěrky. V této době totiž ještě není přesně známa výše řady pohledávek, závazků, nákladů a výnosů, které se k danému účetnímu období vztahují. Dalším vážným problémem je časové určení hodnoty (ceny) vybraných aktiv.

Účetní jednotka tak musí řadu podkladů zpracovat sama a zaznamenat je ve zvláštní skupině dokladů (interní doklady).

Jedná se zejména o:

- odpisy dlouhodobého majetku, které vyjadřují trvalé snížení hodnoty aktiv,
- opravné položky, které vyjadřují přechodní snížení hodnoty aktiv,

- ocenění aktiv reálnou hodnotou,
- dohadné položky aktivní a pasivní, které zachycují předpokládané náklady a výnosy, a jim přiřazené pohledávky a závazky, jejichž výše však není přesně známa,
- rezervy, které vyjadřují ocenění budoucích závazků účetní jednotky,
- časové rozlišení aktiv a pasiv.

Celkový výsledek hospodaření účetní jednotky je tak významně ovlivněn právě těmito více či méně subjektivními účetními záznamy zpracovávány účetní jednotkou. Ta se může vědomě či nevědomě dopustit řady významných chyb.

Z literatury **KOVANICOVÁ and KOVANIC (1997)** vyplývá, že je nutné před zjišťováním hospodářského výsledku zjistit případné další závazky, které souvisí s náklady běžného období a měly by do něj být zahrnuty, aby nebyl porušen vztah mezi výnosy a náklady s účetním obdobím.

Takovými **akruálními závazky** (a **akrálními náklady**) jsou:

- rezervy (jejich tvorba),
- výdaje příštích období,
- dohadné položky pasivní.

Také existují **aktuální výnosy**, kterými jsou:

- příjmy příštích období,
- dohadné položky aktivní.

Omezení subjektivních vlivů na účetnictví a účetní závěrky má být pro vybrané typy účetních jednotek dosaženo ověřením těchto dokumentů nezávislými osobami - auditory.

Ani sebelepší péče věnovaná sestavení účetní závěrky, však nikdy nemůže jejím uživatelům zprostředkovat zcela přesný obraz účetní jednotky. Ten ostatně v souladu

s principem neúplnosti formulovaným mimochodem brněnským rodákem Gödelem (GÖDEL, 1930), podle něhož nelze například změřit se stejnou přesností polohu a hybnost, a podporovaný Heisenbergovým teorémem neurčitosti, nemůže být dosažen nikdy.

Aplikace výše uvedených poznatků, původně formulovaných pro oblast teoretické fyziky, stále více pronikají do jiných věd, včetně ekonomie, viz ADAMEC (1999) str. 706-707:

„V ekonomii vědecky užitnou hodnotu předpovědí neproblematizuje ani tak to, že měření ovlivňuje měřené (tzv. Heisenbergův princip neurčitosti), ani to, že vědec je součástí zkoumaného, ale hlavně to, že předpovědi jsou dnes součástí předpovídaného, neboli obecně, že ekonomická věda je skrze své aplikace (a mezi nimi v první řadě skrz hospodářskou politiku) součástí svého předmětu zkoumání.“

S problémy neurčitosti dat v účetnictví se u nás zabývá např. Kovanicová, která při aplikaci poznatků počítačových věd (KOVANICOVÁ, 2000) uvádí, že základní zásadu, která vévodí všem předpokladům účetnictví, jeho principům a zásadám a podle níž se má řídit účetní odborník při vedení účetnictví se obecně pokládá princip věrného a poctivého zobrazení (**true and fair view**). Dodržování tohoto principu je nutnou podmínkou faktu, aby si ten, který výkazy čte, mohl vytvořit vlastní a správný názor na současné a budoucí finanční postavení podniku a mohl tak přijmout správná rozhodnutí. Zavádějící představou je ta, že věrné a poctivé zobrazení účetnictví musí poskytnout jeden jediný obraz o daném podniku. Tuto představu lze vyvrátit skutečností, že účetnictví působí ve velmi dynamickém prostředí a interpretace četných jevů je často nejednoznačná. Často se pracuje s odhadnutými veličinami, oceňováním aktiv a dluhů zůstává slabým bodem, obecné zásady nevyklučují variantní řešení.

Dochází tak k závěru, že při praktické aplikaci obecného principu věrného zobrazení je nutné z abstraktní úrovně přejít na konkrétní aplikace. Při řešení konkrétních problémů se tento princip jeví jako princip relativní. Princip neurčitosti položek účetních výkazů, které nevznikají jako následek nedokonalé práce účetních, nelze

je odstranit úpravami ani reorganizacemi účetních postupů. Z povahy věci tedy vyplývá, že ideál účetnictví spatřovaný *ve věrném zobrazení skutečnosti* **naplnit nelze**.

V podmínkách nepřesnosti a relativních principů dále Kovanicová zdůrazňuje zásadní význam lidského prvku. Při vedení účetnictví existují dva odlišné faktory, které mají zabránit zkreslování skutečnosti, a to objektivní princip věrného zobrazení účetnictví a subjektivní faktor poctivosti. Pokud by byl pracovník poctivý, nelze dosáhnout věrného zobrazení účetnictví. Důležitým faktorem ovlivňující subjektivní složku je to, že některé obecně uznávané zásady a principy si navzájem protirečí (jako je tomu například se zásadou opatrnosti a objektivitou), a proto záleží především na člověku a interpretaci principů. (KOVANICOVÁ, 2000)

V této souvislosti je třeba zmínit světově obecně uznávaný princip imparity (nerovnosti), podle kterého jsou záporné položky ovlivňující hospodářský výsledek posuzovány jinak, než položky kladné. V praxi to znamená, že položky snižující hospodářský výsledek jsou účtovány v časovém předstihu před položkami, které tento výsledek zvyšují.

Zmíněný princip nerovnosti je přitom ve většině případů zakotven v právu obchodních společností a účetních předpisech většiny států, viz například uznávaná zásada opatrnosti, princip používání historických cen, apod. I z tohoto pohledu tedy není možné přesného zobrazení účetní jednotky v účetní závěrce dosáhnout.

Odlišnosti účetní závěrky od stavu účetní jednotky jsou tedy účetním systémům vlastní. Je nutné zdůraznit, že vznikají nejen v důsledku dodržování právních předpisů, či chybného zaúčtování subjektivních účetních operací, ale v mnoha případech i nečinností účetní jednotky (nezaúčtováním některých operací - viz dále „tiché rezervy“).

Je třeba uvést, že zatímco výše uvedené účetní operace a principy, jsou celosvětově uznávány, jejich názvy jsou v řadě jazyků různé. Rozdíly v terminologii tak značně ztěžují mezinárodní srovnávání:

Česky	Anglicky	Německy
odpisy	depreciation	die Abschreibungen
oprávky	více pojmů: depreciation reserves provision for depreciation, accumulated depreciation, depreciation allowances, provision	die Wertberichtigungen používá se i zkratka AFA (Absetzung für Abnutzung)
opravné položky	allowance	die Wertberichtigungen
rezervy	provisions	die Rückstellungen

Zdroj: Vlastní zpracování

Pojem Reserven je však v němčině totožný s pojmem Rücklagen a v češtině odpovídá rezervním fondům. Naproti tomu německý pojem Rückstellungen zahrnuje jak české „dohadné položky“ (ve spojení s termíny schwebende Geschäfte - nevyřízené obchody, či Eventualschulden).

3.2. Dopad subjektivních prvků v účetnictví a v účetních závěrkách

Jak již bylo v kapitole 2 zmíněno účetnictví a zejména účetní závěrky, slouží více uživatelům. Těmito uživateli jsou tedy zejména (FESS & WARREN, 1993):

- investoři,
- banky,
- dodavatelé,
- vládní úřady,
- zaměstnanci,
- manažeři podniku.

Tento výčet podstatně rozšiřuje KOVANICOVÁ and KOVANIC (1997) o akcionáře, držitele úvěrových cenných papírů, potencionální investory, obchodní partnery, stát

a orgány státní správy, analytiku, daňové poradce a účetní znalce, konkurenty, burzovní makléře a veřejnost.

Z účetní závěrky vyplývá účetní hodnota majetkových podílů (a akcií), která má vliv na výši jejich tržních cen a případných zisků dosahovaných investory při jejich prodeji (renditu). V evropských zemích má rovněž vliv na vyplácení podílů na zisku - dividend. Ve Spojených státech amerických rozhodují o výplatě dividend výhradě správní rady, a to bez ohledu na účetní závěrky. Je zřejmé, že právě zaúčtování subjektivních účetních operací může spekulativně snížit, či zvýšit účetní hodnotu podniku a zároveň zvýšit, či snížit základ pro rozhodování o výplatě dividend. Všechny tzv. účetní skandály známé z posledních let mají původ právě v těchto operacích. Je třeba zdůraznit, že zatímco v České republice bylo letitou snahou hodnotu podniků, a tedy i zisku, z daňových důvodů snižovat, existuje u společností kótovaných na burzách mnohdy snaha zcela opačná.

Účetní hodnota podniku má rovněž vliv na rozhodování externích věřitelů, zejména bank při poskytování úvěrů. V tomto okamžiku se i mnohé české podniky již přesvědčily, že se jim účetními operacemi sice podařilo snížit hodnotu podniku (a základ daně), ale na straně druhé si uzavřely cestu k bankovním úvěrům a tedy omezily možnosti dalšího rozvoje podniku.

Účetní závěrky jsou také v mnoha zemích jedním z rozhodujících podkladů pro stanovení korporátních daní (daní z příjmů). Jednotlivé státy přitom mají odlišnou daňovou politiku, která se projevuje mimo jiné v tom, které zaúčtované náklady a do jaké míry, mohou ovlivňovat základ daně. Tato daňová pravidla existují prakticky ve všech státech a vedou k rozdílným výsledkům, které podniky vykazují z daňového a účetního hlediska. Tato skutečnost se v německy mluvících zemích projevuje i terminologicky. Striktně se zde rozlišuje **obchodní** (*Handelsbilanz*) a **daňová závěrka** (*Steuerbilanz*). V České republice sice terminologicky k takovému rozdělení formálně nedochází, nicméně se tak děje prostřednictvím daňových přiznání, případně paralelního sestavování účetních závěrek podle českých zákonů a mezinárodních účetních standardů (§23a) *Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví ze dne 12. prosince 1991.*

(1991) a (§23(*Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu ze dne 20. listopadu 1992. (1992)*)). Mezinárodní standardy účetního výkaznictví pak s využitím účetních závěrek pro daňové účely nepočítají vůbec.

Z hlediska podniků samotných pak účetní operace, které jsou označeny jako subjektivní, mají značný vliv na možnosti samofinancování podniků. V právních předpisech bývají tyto operace rovněž označovány jako nepeněžní.

Veškeré pojmy, tvrzení a rozborů v dalším textu se budou vztahovat k účetním závěrkám. Případné daňové souvislosti, úpravy či omezení účetních závěrek pro daňové účely budou výslovně zdůrazněny.

Jak uvádí **UILRICH (2005)**, jsou rezervy v teorii a praxi kontraverzím tématem i pro svůj národohospodářský dopad. Vyplývá to z jejich značného ekonomického významu, neboť rezervy v praxi představují 20 až 30 procent celkové bilanční sumy německých podniků. Navíc v legislativě nenalezneme pro rezervy jednotné postupy, definice a postupy pro oceňování.

Ne vždy je však tvorba rezerv motivovaná zásadou opatrnosti. Tohoto nástroje lze užít jako prvku, jež zkresluje hospodářský výsledek společnosti. Neoprávněné rozpouštění rezerv vede k vylepšování finanční situace podniku v méně úspěšných obdobích, což zkresluje informace o daném podniku pro externí uživatele.

Právě značný podíl subjektivních prvků v účetnictví a účetních závěrkách podniků vede k tomu, že nedílnou součástí účetní závěrky je i textová příloha, která nejenže inventarizuje subjektivní zásahy do účetnictví, ale zároveň ozřejmuje důvody a způsoby jejich tvorby včetně stanovení jejich výše a umožňuje tak uživateli lépe pochopit skutečnou situaci podniku.

3.3. Tiché rezervy

Pojem tiché rezervy se v české odborné literatuře používá zřídka. Jedná se o doslovný překlad z němčiny (*stille Reserven*). (BALAGUER, 2010) Vzhledem k jejich dopadům na hospodaření podniků, je této problematice věnována řada rozsáhlých odborných prací.

Pojmem tiché rezervy se běžně označují nezjistitelné rozdíly mezi účetní a tržní hodnotou jednotlivých složek aktiv a pasiv. Vznikají jednak v důsledku podhodnocení ceny aktiv nebo nadhodnocení pasiv. Obdobně mohou v důsledku opačného ocenění vznikat tiché (skryté) náklady.

Tiché rezervy mohou být vytvářeny záměrně v důsledku rozhodnutí vedení účetní jednotky, přehnanou opatrností při účtování závěrkových operací, nesprávným oceňováním a vynuceným dodržováním zákonem stanovených postupů.

V principu se jedná o vytváření skrytých zdrojů účetní jednotky, které zvyšují její majetek a na rozdíl od účetních rezerv její vlastní kapitál. Obecně snižují hospodářský výsledek či lépe řečeno, jej posouvají v čase. Zvyšují tak pro daný okamžik finanční zdroje účetních jednotek a v obdobích, kdy se účetní jednotce nedaří, mohou po svém rozpuštění její výsledky vylepšovat.

3.4. Rezervy v účetnictví

Rezervou (z francouzského „*reservé*“) se obecně rozumí zásoba vytvořená pro pozdější použití. V účetnictví se rezervy vytváří na krytí neurčitých nákladů. Při jejich tvorbě se zvažuje důvod (zda rezervu tvořit), okamžik splatnosti závazku (do kdy ji tvořit) a její výše. V řadě případů vytváření některých rezerv nařizují národní legislativy. Běžně se vytváří například rezervy na:

- a) nedobytné pohledávky,
- b) nejasné závazky plynoucí ze skutečných povinností,

- c) hrozící ztráty z nevyřízených obchodů,
- d) vnitřní náklady účetní jednotky v souvislosti s údržbou,
- e) další ztráty, závazky a náklady, které lze předvídat, avšak jejichž výše není známa.

Rezervy lze chápat jako zvláštní druh závazku, který se na rozdíl od dluhu nezakládá na minulých událostech a nelze pevně určit jeho přesnou výši. Pro rezervy jsou charakteristické tyto dva rysy (KOVANICOVÁ & KOVANIC, 1998):

- neurčité časové určení tzn., nevíme přesně, kdy nastane skutečnost, k níž se závazek vztahuje,
- neurčitá výše tzn., závazek nemusí být spolehlivě odhadnut.

Rezervy jsou tvořené akumulací z nerozděleného výsledku hospodaření, což snižuje zisk daného účetního období, ve kterém je rezerva tvořena. Cílem rezerv je zajištění případných budoucích rizik i zahrnutí budoucích výdajů do plánovacího horizontu společnosti. K jejich tvorbě vede zásada opatrnosti a v rozvaze se vykazují na straně pasiv jako cizí zdroje.

Neméně významným účelem tvorby rezerv je krytí budoucích ztrát a rizik. Z tohoto pohledu připomínají rezervy jeden typ časového rozlišení - výdaje příštích období. Výdaje příštích období lze od rezerv jasně odlišit tím, že je známá přesná částka a období v němž budou vykazovány.

Tvorba a zúčtování rezerv se promítá do všech částí výkazu zisku a ztráty, tj. provozního hospodářského výsledku, hospodářského výsledku z finančních operací, popř. i mimořádného hospodářského výsledku.

Rezervy mají určení:

- a) *obecné*: rezerva na rizika či ztráty při podnikání,
- b) *účelové*: opravy hmotného majetku.

Vytváří se:

- a) procentem z určitého základu (hodnota tržeb, zásob),
- b) v absolutní částce. (KOVANICOVÁ (2000), (KOVANICOVÁ & KOVANIC, 1998))

Rezervy lze rozlišovat i z hlediska dopadu na daň z příjmu. A to na **rezervy zákonné** a **ostatní**.

Zákonné rezervy považuje zákon o dani z příjmu jako daňově uznatelný náklad a jejich tvorbu a výši upravuje zvláštním zákonem č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zajištění základu daně z příjmu.

Naproti tomu tvorbu ostatních rezerv si podnik může zvolit sám v rámci výše zmíněných principů a potřeb. Tyto rezervy sice nejsou výdajem daňovým nicméně hrají důležitou roli ve vnitropodnikové politice.

Z ekonomického hlediska představuje tvorba rezerv zaúčtování nákladů bez toho, že z účetní jednotky skutečně odchází finanční prostředky. V roce vytváření rezerv se snižuje vlastní kapitál, a tím i možnost vyplácení dividend, a v některých případech i základ daně z příjmů. Jak již bylo uvedeno výše, mohou tak rezervy významně přispívat k samofinancování účetní jednotky.

4. Regulace účetnictví dle českých právních předpisů

Na základě ustanovení zákona o účetnictví (§4 zákona) stanovují postupy tvorby a použití rezerv prováděcí předpisy. Předpisy a vyhlášky upravující problematiku rezerv jsou tyto:

- Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví v platném znění;
- Zákon č. 593/1992 Sb. o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů v platném znění;
- Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů v platném znění;
- Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví v platném znění;
- Vyhláška č. 402/2005 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro Pozemkový fond České republiky v platném znění;
- Vyhláška č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu v platném znění;
- Vyhláška č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky,

KAPITOLA 4. REGULACE ÚČETNICTVÍ DLE ČESKÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví v platném znění;

- Vyhláška č. 502/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou pojišťovnami v platném znění;
- Vyhláška č. 503/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro zdravotní pojišťovny v platném znění;
- Vyhláška č. 501/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou bankami a jinými finančními institucemi v platném znění.

Problematikou rezerv se zabývají i české účetní standardy, které však nelze považovat za obecně platné právní předpisy (nebyly publikovány předepsaným způsobem ve Sbírce zákonů):

- České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů (Finanční zpravodaj 48/2003);
- Opatření, kterým se stanoví obsah účetní závěrky pro spořitelní a úvěrní družstva, č.j.: 282/44 645/1996 (Finanční zpravodaj 58/1996);
- České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 505/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen "České účetní standardy pro ÚSC, PO, SF a OSS", Finanční zpravodaj 67/2004);
- České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 504/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen "České účetní standardy pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání (Finanční zpravodaj 66/2004);
- České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 502/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen "České účetní standardy pro pojišťovny", Finanční zpravodaj 64/2004);

KAPITOLA 4. REGULACE ÚČETNICTVÍ DLE ČESKÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

- České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 503/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen "České účetní standardy pro zdravotní pojišťovny" Finanční zpravodaj 65/2004);
- České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 501/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen "České účetní standardy pro finanční instituce", Finanční zpravodaj 63/2004).

Vzhledem ke značné podobnosti jednotlivých právních úprav vychází další rozbor jen z vyhlášky č. 500/2002 Sb. (pro podnikatele).

Samotný zákon o účetnictví v §26 předjímá vytváření rezerv na rizika a ztráty, na daň z příjmů, na důchody a podobné závazky a na restrukturalizaci a dále rezervy dle zvláštních právních předpisů. Zákon zároveň ukládá v §25 nakládat povinnost brát při sestavování účetní závěrky v úvahu všechna možná rizika a ztráty.

Z účetního hlediska je třeba zmínit dopad tvorby a použití rezerv:

- v účetnictví (účty v návaznosti na směrnou účtovou osnovu),
- ve výkazu zisku a ztráty (účetní závěrka),
- v rozvaze (účetní závěrka),
- v příloze účetní závěrky včetně přehledu o finančních tocích.

Dle §57 vyhlášky 500/2002 Sb. jsou rezervy určeny k pokrytí budoucích závazků nebo výdajů, u kterých je znám účel. Přitom je u takovýchto závazku pravděpodobné, že nastanou, ovšem částka nebo datum, ke kterému vzniknou není jistá. U rezerv, které jsou stanoveny podle zvláštních právních předpisů se postupuje podle těchto předpisů.

Pokud podnik účtuje rezervu, kterou vytváří na vrub nákladů. Její použití, snížení nebo zrušení pro nepotřebnost účtuje účetní jednotka ve prospěch nákladů. Je také nutné odlišit rezervy, které se tvoří v provozní oblasti (účtová skupina 55), a zvlášť rezervách ve finanční oblasti (účtová skupina 57). Zvláštním druhem rezervy

KAPITOLA 4. REGULACE ÚČETNICTVÍ DLE ČESKÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

je rezerva na daň z příjmů. K tvorbě rezervy na daň z příjmu se přistupuje tehdy, pokud v době, kdy je sestavována účetní závěrka, není známá daňová povinnost účetní jednotky. Účtuje se v účtové skupině 59 a souvztažným zápisem je účtování na majetkových účtech ve skupině 45.

Zůstatky rezerv, které nesmějí být aktivní, se převádějí do následujícího účetního období. Je zakázáno používat rezervy k úpravám výše ocenění aktiv. Je upraveno také, jak zkontrolovat výši rezerv a jejich oprávněnost - při inventarizacích.

Ve výkazu zisku a ztráty se tvorba a použití rezerv projevuje v položce "G. - Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období". Je zřejmé, že tato položka může mít i zápornou hodnotu, když je stav rezerv a opravných položek oproti předcházejícímu roku nižší.

V rozvaze se zařazují rezervy na stranu pasiv do cizích zdrojů. Jedná se o položky B.I. Rezervy v následujícím členění:

B.I. Rezervy

1. Rezervy podle zvláštních právních předpisů;
2. Rezerva na důchody a podobné závazky;
3. Rezerva na daň z příjmů;
4. Ostatní rezervy.

V příloze k účetní závěrce se uvádí rozpis rezerv. Tvorba a čerpání rezerv v provozní oblasti se rovněž vykazují v přehledu o finančních tocích jako nepeněžní transakce. Tvorba a čerpání rezerv ve finanční oblasti se v tomto přehledu neuvádí.

Podrobněji upravují tvorbu a rozpouštění rezerv pro jednotlivé druhy účetních jednotek České účetní standardy publikované ve Finančním zpravodaji. Jeden z nich se týká i účetních jednotek, které jsou podnikateli. Ten mimo jiné ukládá účtovat tvorbu jednotlivých druhů rezerv ve prospěch účtů účtové skupiny 45 (rezervy) a na

vrub účtů 55 (rezervy v provozní činnosti), 57 (rezervy ve finanční oblasti), 58 (mimořádné náklady) a 59 (daně z příjmů). Rozpuštění rezerv se pak účtuje ve prospěch uvedených nákladových účtů a na vrub účtů účtové skupiny 45. Jednotlivé rezervy mají být vedeny na samostatných analytických účtech. Všechny uvedené skutečnosti vyplývají z vyhlášky 500/2002 Sb.

4.1. Rezervy a daně z příjmů

Součástí účetních operací při zpracování účetních závěrek je stanovení a zaúčtování daně z příjmů právnických osob. Tato daň se člení na **daň z příjmů splatnou** a **daň z příjmů odloženou**. Zatímco daň z příjmů splatnou musí zaúčtovat všechny podniky, o odložené daní účtují povinně jen podniky, které musí mít ověřeny účetní závěrku auditorem.

Povinnost účetních jednotek vytvářet rezervy vyplývá z požadavku věrného a pozitivního zobrazení jejich majetku a z principu nemají přímou vazbu na jejich daňové povinnosti. Tvorba a rozpouštění většiny rezerv skutečně nemá vliv na daňovou povinnost účetní jednotky a jsou při sestavování příznání k daním z příjmů z daňového základu vylučovány.

Jednotlivé státy však, jako výraz své hospodářské politiky, připouští pro určité rezervy zahrnutí jejich tvorby a rozpouštění do základu daně z příjmů. V České republice jsou tyto typy rezerv vymezeny v zákoně o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů zákon č. 593/1992 Sb. Podle tohoto zákona se těmito rezervami rozumí bankovní rezervy, rezervy v pojišťovnictví, rezerva na opravy hmotného majetku, rezerva na pěstební činnost a ostatní rezervy v rozsahu stanoveném zákonem.

Jsou-li pominuty rezervy vytvářené finančními institucemi (rezervy v bankovním a pojišťovnictví), rezervy v lesnictví (na pěstební činnost), zemědělství a v důlních činnostech (ostatní rezervy), je jedinou rezervou ovlivňující základ daně z příjmů rezerva na opravy hmotného majetku. I v tomto případě však zákon ve snaze zabránit daňovým únikům stanovuje řadu přesných pravidel a omezení.

Rezervy na opravy hmotného majetku mohou tvořit pouze účetní jednotky, které mají k tomuto majetku vlastnická práva nebo které hospodaří s majetkem státu. Rezervy a jejich výši ovšem nelze tvořit bez rozpočtu nákladů na opravy a bez přesného stanovení počtu zdaňovacích období, které uplynou od zahájení tvorby rezervy do okamžiku, kdy budou vyčerpány. Rezervy se ovšem nesmí tvořit na technické zhodnocení. U movitého majetku lze rezervu tvořit v závislosti rozpočtu nákladů na opravu na plánovaných a skutečných výkonech. Zákon také říká, že peníze, které odpovídají vytvořeným rezervám, musí být v některých případech nejpozději v termínu do podání daňového přiznání uloženy v českých korunách na zvláštním účtu vedeném u některé banky v Evropské unii. Dalším omezením pro tvorbu rezerv na opravu hmotného majetku je to, že je lze vytvářet pouze na majetek zatříděný v odpisových skupinách 2 až 6 a jejich tvorba musí trvat déle, než jeden rok a maximálně po dobu stanovenou zákonem pro jednotlivé odpisové skupiny:

- tří zdaňovacích období pro majetek zatříděný v odpisové skupině 2,
- šesti zdaňovacích období pro majetek zatříděný v odpisové skupině 3,
- osmi zdaňovacích období pro majetek zatříděný v odpisové skupině 4,
- deseti zdaňovacích období pro majetek zatříděný v odpisových skupinách 5 a 6. (zákon č. 593/1992 Sb.)

Tvorba a rozpouštění rezerv vždy ovlivňují účetní výsledek hospodaření. Z hlediska daňového se v případě zákonných rezerv jedná o náklady a výnosy, které snižují a zvyšují splatnou daňovou povinnost, ostatní rezervy ji nemění. Mohou však mít vliv na daňovou povinnost v budoucnosti, jejíž skutečný vznik však leží v běžném daňovém období. Aby tedy nebyl obraz podniku v účetnictví zkreslován, účtují vybrané podniky o odložené dani.

4.2. Metody stanovení výše rezerv

Jak již bylo uvedeno výše, je tvorba rezerv a jejich výše závislá na subjektivním odhadu pracovníků odpovědných za účetní závěrky. Z pochopitelných důvodů je

snahou způsoby stanovení výše rezerv objektivizovat a formalizovat. V praxi se pak používají například následující postupy:

- Expertní odhady v závislosti na kvantitativních veličinách (pohledávky, tržby, atd.).
- Předběžné stanovení cen na základě projektů (generálních oprav, stavebních prací).
- Metody matematické statistiky (metoda Monte Carlo).
- Metody pojistné matematiky (penzijní plány).
- Oceňování reálnou hodnotou (náklady na opce apod.).

Použití vybraných metod stanovení výše rezerv bude podrobněji uvedeno na společnosti SAGIMA CZ, s.r.o. v kapitole [6](#).

5. Regulace účetnictví na mezinárodní úrovni

Mezinárodní akciové trhy si žádají i mezinárodně sjednocované a strukturované informace. Tato situace vedla ke vzniku nezávislých odborných skupin, které vydávají doporučení a návody pro jednotlivé oblasti účetnictví, jejichž použití je pro některé účetní jednotky **dobrovolné**, pro jiné **vynucené**. Tato oblast bývá označována jako **mezinárodní účetnictví**.

Je třeba zdůraznit, že účetní závěrky zpracované dle jakýchkoli mezinárodních účetních standardů v žádném případě nenahrazují účetní závěrky zpracované dle národních předpisů, ale pouze tyto doplňují.

5.1. Mezinárodní účetnictví ve Spojených státech amerických

Značný význam mají obecně uznávané účetní zásady Spojených států (*United States Generally Accepted Accounting Principles* – **US-GAAP**). Tento soubor pravidel vznikl pod vlivem americké komise pro kontrolu obchodů s cennými papíry (*Securities and Exchange Commission* – **SEC**) v roce 1934, a jejich dodržování i zahraničními společnostmi bylo až do roku 2007 nezbytné pro kótování společností na amerických burzách. Dnes mohou zahraniční společnosti předkládat i závěrky zpracované dle evropských standardů.

Samotné zásady US GAAP vyvíjí soukromé nevládní instituce a vydává je *Financial Accounting Standards Board* (**FASB**), která vznikla v roce 1973. Celá insti-

tucionální struktura, technické procesy vytváření, procedury schvalování a prezentace jsou značně komplikované. Zásady tvoří soubor standardů, které jsou doplněny o různá závazná pravidla a vysvětlení (**House of GAAP**).

Bylo by chybou domnívat se, že US GAAP tvoří ucelený účetní či prezentační systém. V souladu s americkým systémem zvykového práva (**Case Laws**) založeného na preferenčních rozsudcích, jsou americké zásady, na rozdíl od evropského přístupu založeného na principech, silně orientovány na jednotlivé případy.

Hlavním cílem US GAAP je poskytování informací externím investorům na základě principu poctivé, objektivní hodnoty (**fair presentation**). V důsledku toho není dodržován ani princip opatrnosti. Závěrky zpracované podle US GAAP tak nemají žádnou vazbu na stanovení daní, ochranu věřitelů, dokonce ani na výpočet základu pro stanovení dividend. V USA o dividendách rozhodují výhradně řídicí a kontrolní orgány společností – **Board of Directors**. (MLÁDEK, 2005)

5.2. Regulace na úrovni Evropské unie

Mezinárodní standardy účetního výkaznictví byly vyvíjeny Evropě. I tyto standardy jsou určeny pro účetní jednotky kótované na regulovaných trzích. Dodržování těchto standardů je dobrovolné, pokud ovšem nejsou vyžadovány některými burzami (pro přijetí k obchodování či pro zařazení do burzovních indexů, např. německého **DAX**). Řadu evropských standardů však přejímá Evropská unie a jejich používání je pak pro vybrané účetní jednotky vynucené.

Regulace účetnictví v Evropské unii jsou směrnice Rady, a to:

- 4. směrnice Rady (78/660/EHS) ze dne 17. prosince 1978 o ročních účetních závěrkách některých forem společností;
- 7. směrnice Rady (83/349/EHS) ze dne 13. června 1983 o konsolidovaných účetních závěrkách;

KAPITOLA 5. REGULACE ÚČETNICTVÍ NA MEZINÁRODNÍ ÚROVNI

- 8. směrnice Rady Evropského parlamentu a Rady (2006/43/ES) ze dne 17. května 2006 o povinném auditu ročních a konsolidovaných účetních závěrek.

Všechny členské státy Evropské unie mají povinnost tyto směrnice přejmout do svého právního systému.

Evropská unie v principu nepředepisuje jednotný způsob vedení účetnictví. Výjimkou je účetnictví zemědělských podniků, které Unie sjednocuje z důvodu rozsáhlých dotací poskytovaných z unijních prostředků. Předpisy ovlivňují účetnictví jen nepřímo prostřednictvím požadavků na účetní závěrky společností. Je totiž jednodušší zapracovat tyto požadavky do účetních systémů, než sestavovat účetní závěrky zcela izolovaně. Požadavky stanovené Evropskou unií jsou však vždy minimální.

Ovlivňování účetnictví vychází ze Smlouvy o založení Evropského hospodářského společenství, která je **primárním pramenem** unijního práva. Ta nejenže stanovila cíle pro sjednocenou Evropu, ale předvídavě přijala i řadu opatření, která jsou pro naplnění těchto cílů nezbytná.

Na základě citovaného zmocnění vydala Evropská unie v průběhu let směrnice (**sekundární prameny** unijního práva), které svobodu usazování společností podporují (nejsou zahrnuty některé speciální formy společností, jako jsou finanční instituce, částečně upravené zvláštními směrnicemi).

Cílem těchto směrnic je:

- zajištění ochrany zájmů třetích osob a posílení právní jistoty ve vztazích mezi společnostmi, třetími osobami a společníky v podmínkách, kdy činnost těchto společností často přesahuje hranice státních území,
- posílení ochrany zájmu společníků a třetích osob poskytnutím srovnatelných údajů poskytujících pravdivý a věrný obraz společností a stavu jejich majetku,
- zajistit srozumitelné a srovnatelné poskytování finančních informací o skupinách podniků společníkům a třetím osobám a ochrana zájmů kapitálových spo-

KAPITOLA 5. REGULACE ÚČETNICTVÍ NA MEZINÁRODNÍ ÚROVNI

lečností prostřednictvím sjednocení informací zpracovávaných podniky, které jsou členy skupiny.

Pro dosažení cílů uvedených ve směrnici ukládá Evropská unie podnikům řadu povinností při sestavování účetních závěrek a jejich zveřejňování.

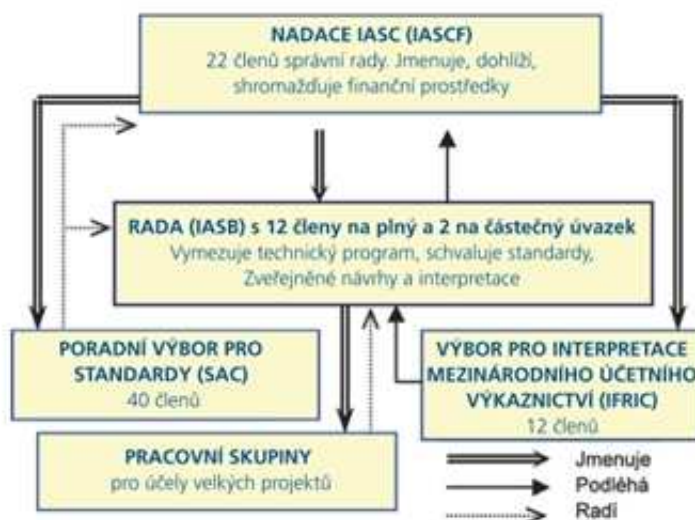
Nejpodstatnější směrnicí upravující účetnictví je směrnice čtvrtá. Vznikla díky tomu, že v jednotlivých členských státech přidružených zemí byly a jsou odlišné účetní systémy a způsob vykazování finančního účetnictví. Snaha o sjednocení odlišností vedla k schválení čtvrté směrnice, která obsahuje ustanovení upravující sestavování ročních účetních závěrek velkých a středních kapitálových společností. Tuto směrnici lze považovat za hlavní pilíř pro harmonizaci účetnictví v Evropské unii. Odlišnosti jednotlivých systémů především mezi kontinentálním a anglosaským přístupem vedly k zavedení kompromisů, tzv. právu volby. Toto právo volby lze vysvětlit tak, že existuje rozsáhlý počet variantních řešení, z nichž si členské státy nebo někdy dokonce i podnik mohou vybrat. Tato skutečnost má za následek to, že členské státy mohou zachovat svá národní specifika. Členské státy tohoto práva využívají především pro úpravu oblasti struktury a formy účetních výkazů (např. druhové či účelové členění nákladů ve výsledovce, horizontální či vertikální forma bilance). (KOVANICOVÁ, 2005)

Mezinárodní účetní standardy (*International Accounting Standards IAS*) vypracoval Výbor pro mezinárodní účetní standardy (IASB), který byl založen v roce 1973. V následujícím roce byl zveřejněn první soubor pravidel IAS: IAS1. V dalších letech postupně došlo k tomu, že Evropská komise podpořila dohodu mezi IASB a Mezinárodní organizací komisí pro cenné papíry (IOSCO) o dokončení standardů. Bylo dále rozhodnuto, že IAS musí být dodržovány nadnárodními korporacemi EU. Po restrukturalizaci přejmenovala nová Rada EU IASB dne 1. dubna 2001 na IASB. (DELOITTE (2007), KOVANICOVÁ (2005))

IASB je nezávislá organizace (původně *International Accounting Standards Committee*) skládající se z šesti členů státní rady ze Severní Ameriky, dále ze šesti členů z Evropy, šesti členů z regionu Tichomoří a Asijských zemí a další čtyři jsou z jaké-

KAPITOLA 5. REGULACE ÚČETNICTVÍ NA MEZINÁRODNÍ ÚROVNI

hokoliv kontinentu. Členové rady IASB jsou odborníci s dlouholetou praxí, jsou jimi např. auditori, osoby podílející se na přípravě účetních předpisů, členové akademické obce apod. (DELOITTE, 2007)

Obrázek 5.1.: Struktura rady IASB

Zdroj: DELOITTE (2007)

Jedno z prvních rozhodnutí IASB bylo, že přejmenovala Mezinárodní účetní standardy (IAS) na Mezinárodní standardy účetního výkaznictví (*International Financial Reporting Standards* **IFRS**) a související výklady (výklad **SIC** *Standing Interpretations Committee* a **IFRIC** *International Financial Reporting Interpretations Committee*), následné změny těchto standardů a souvisejících výkladů, budoucí standardy a související výklady, které vydá anebo schválí IASB. Užívání standardů je tedy obecně dobrovolné. Evropská unie však některé z nich přijímá. (DELOITTE (2007), KOVANICOVÁ (2005))

Tyto standardy musí povinně používat všechny společnosti EU s veřejně obchodovanými cennými papíry. Toto opatření má za cíl zabezpečit vysoký stupeň průhlednosti

KAPITOLA 5. REGULACE ÚČETNICTVÍ NA MEZINÁRODNÍ ÚROVNI

a srovnatelnosti účetního výkaznictví v EU.¹

Přijetí IFRS je zdůvodněno potřebou dokončení vnitřního trhu s finančními službami. Přímé sjednocování používaných principů a postupů je realizováno prostřednictvím řady Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES).

Mezinárodní standardy účetního výkaznictví obsahují:

Úvodní část V úvodní části je zakotven a definován účel IFRS, který vymezuje řídicí orgány, pracovní program a postupy. Nedílnou součástí jsou také stanovy Nadace IASC jako právní formy, pod kterou je veškerá činnost prováděna.

Předmluvu V předmluvě jsou stanoveny cíle formulovat a vyhlášovat účetní standardy, které mají být dodrženy při zveřejňování úplné sady výkazů finančního účetnictví a propagovat to, aby byly celosvětově přijaty a dodržovány. Dále jsou uvedeny cíle pracovat všeobecně pro zlepšení a harmonizaci právních předpisů, účetních standardů a postupů, které se týkají předkládání výkazů finančního účetnictví.

Koncepční rámec Tento rámec je uveden pro sestavování a předkládání účetních výkazů.

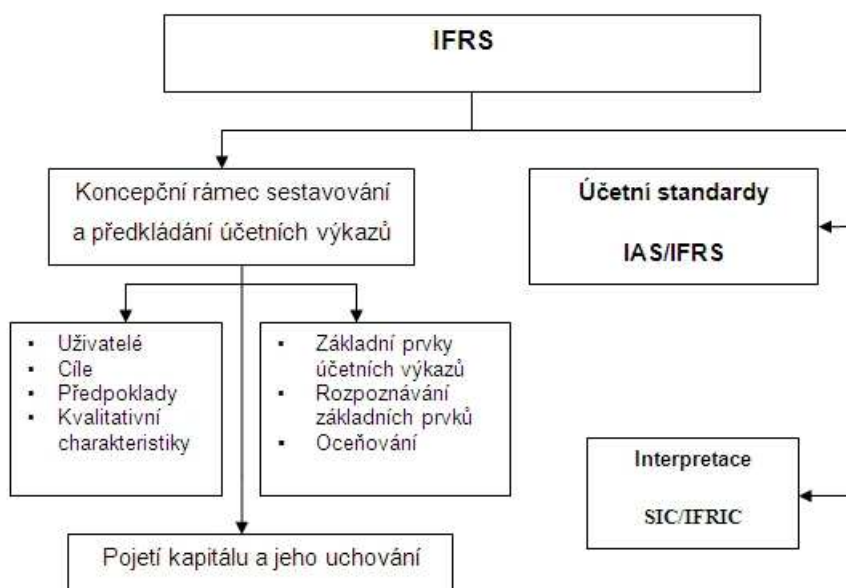
Standardy V této části je uvedeno znění IAS a IFRS.

Interpretaci Úkolem interpretace standardů je zodpovězení sporných otázek.

(KRUPOVÁ, LOJA, and PELÁK (2003), Mezinárodní standardy účetního výkaznictví, překlad 2005)

¹ NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 1606/2002 ze dne 19. července 2002.

KAPITOLA 5. REGULACE ÚČETNICTVÍ NA MEZINÁRODNÍ ÚROVNI

Obrázek 5.2.: Struktura mezinárodních standardů účetního výkaznictví (IFRS)

Zdroj: KOVANICOVÁ (2004)

Problematika účetnictví a výkaznictví je velmi rozsáhlá, to dokazuje fakt, že IASB vydala již kolem 47 standardů, viz. Tabulka 5.1 a 5.2:

KAPITOLA 5. REGULACE ÚČETNICTVÍ NA MEZINÁRODNÍ ÚROVNI

Mezinárodní účetní standardy IAS	
IAS 1	Prezentace účetních výkazů (účetní závěrky)
IAS 2	Zásoby
IAS 7	Výkazy peněžních toků
IAS 8	Účetní politiky, změny v účetních odhadech a chyby
IAS 10	Události po rozvahovém dni
IAS 11	Stavební smlouvy
IAS 12	Daně ze zisku
IAS 16	Pozemky, budovy a zařízení
IAS 17	Leasingy
IAS 18	Výnosy
IAS 19	Zaměstnanecké požitky
IAS 20	Vykazování státních dotací a zveřejnění státní podpory
IAS 21	Dopady změn směnných kurzů cizích měn
IAS 23	Výpůjční náklady
IAS 24	Zveřejnění spřízněných stran
IAS 26	Penzijní plány
IAS 27	Konsolidované a separátní účetní výkazy
IAS 28	Investice do přidružených podniků
IAS 29	Vykazování v hyperinflačních ekonomikách
IAS 31	Účasti ve společných podnicích
IAS 32	Finanční nástroje: zveřejňování a prezentace
IAS 33	Zisk na akcii
IAS 34	Mezitímní účetní výkaznictví
IAS 36	Snížení hodnoty aktiv
IAS 37	Rezervy, podmíněné závazky a podmíněná aktiva
IAS 38	Nehmotná aktiva
IAS 39	Finanční nástroje: účtování a oceňování
IAS 40	Investice do nemovitostí
IAS 41	Zemědělství

Tabulka 5.1.: Seznam platných standardů IAS k 1.1.2010

Zdroj: Vlastní zpracování

Mezinárodní standardy účetního výkaznictví IFRS	
IFRS 1	První přijetí Mezinárodních standardů účetního výkaznictví
IFRS 2	Platby akciemi
IFRS 3	Podnikové kombinace
IFRS 4	Pojistné smlouvy
IFRS 5	Dlouhodobá aktiva držená k prodeji a ukončené operace
IFRS 6	Průzkum a hodnocení nerostných zdrojů
IFRS 7	Finanční nástroje: zveřejňování
IFRS 8	Provozní segmenty
IFRS 9	Finanční aktiva: klasifikace a oceňování

Tabulka 5.2.: Seznam platných standardů IFRS k 1.1.2010

Zdroj: Vlastní zpracování

5.3. Mezinárodní účetní standard IAS 37

Tvorbu, rozpouštění a zveřejňování rezerv upravuje mezinárodní účetní standard IAS 37.² Tento standard nabyl účinnosti v účetním období od 1. července 1999. Jeho cílem je jednak stanovení vhodných postupů pro uznávání a oceňování rezerv, dále se tento standard zabývá i podmíněnými závazky a podmíněnými aktivy. Za cíl si klade to, aby byly v účetní závěrce uvedeny pouze existující závazky. Neuznává plánované budoucí výdaje. Standard definuje „**rezervy jako závazky s nejistým časovým rozvrhem nebo nejistou výší**“. Stanovuje situace, kdy se rezervy tvoří, za jakých podmínek se rozpouští, či kdy je jejich tvorba nepřípustná. (DELOITTE (2007), PRICEWATERHOUSECOOPERS (2009))

Standard definuje tyto pojmy:

Rezerva (Provision) je závazek, který nemá jistý časový rozvrh a výši.

Závazek (Liability) je stávající závazek společnosti, který vyplývá z minulých událostí, který pokud bude vypořádán způsobí odliv zdrojů a přinese ekonomický

² Kapitola zpracována dle Mezinárodních standardů účetního výkaznictví, překlad 2005.

prospěch společnosti.

Událost zakládající závazek (Obligating event) je taková skutečnost, která vytváří smluvní či mimosmluvní závazek. Důsledkem tohoto závazku je pro společnost fakt, že nemá jinou reálnou alternativu, než jej splatit.

Smluvní závazek (Legal obligation) je závazek, který plyne ze smlouvy, právních předpisů nebo z dalších uplatnění zákona.

Mimosmluvní závazek (Constructive obligation) je závazek plynoucí z aktiv společnosti, když společnost dává najevo jiným stranám určitý způsob chování z minulosti, zveřejněnými politikami, anebo dostatečně jasným prohlášením, že uzná odpovědnost a v důsledku toho vytvořila u těchto stran reálné očekávání, že takovéto odpovědnosti dostojí.

Podmíněný závazek (Contingent liability) je možný závazek plynoucí z minulé události a existence takového závazku bude potvrzena pouze tím, když dojde nebo nedojde k jedné nebo více nejistým budoucím událostem. Takové události nejsou zcela pod kontrolou společnosti. Podmíněný závazek také je současný závazek plynoucí z minulých událostí, který ovšem není vykázan, protože není pravděpodobné, že vypořádání závazku bude znamenat odliv zdrojů přinášejících ekonomický prospěch společnosti či částku závazku nelze dostatečně vyměřit.

Podmíněné aktivum (Contingent asset) je aktivum plynoucí z minulých událostí, jehož existence bude potvrzena s tím, že v budoucnu dojde nebo nedojde k jedné nebo více nejistých událostí, které nejsou zcela pod kontrolou společnosti.

Nevýhodná smlouva (Onerous contract) je taková smlouva, u níž jsou nevyhnutelné náklady na splnění závazku, který je předmětem smlouvy, převyšující ekonomický užitek, který se od ní očekává.

Resktrukturalizace (Restructuring) je plán, který je stanoven a kontrolován vedením podniku a významně mění buď předmět podnikání, nebo způsob, kterým je podnikání vedeno.

5.3.1. Rezervy a ostatní závazky

IAS 37 také definuje, jakým způsobem je možné odlišit rezervy od ostatních závazků, kterými mohou být např. obchodní závazky a přechodná pasiva. Standard uvádí, že rezervy nemají určitý časový rozvrh a výši budoucích výdajů potřebných pro jejich splnění.

Z dodání a vyfakturování podniku zboží či služby konkrétním dodavatelem vzniká **obchodní závazek**.

Přechodná pasiva jsou závazky, kterými lze zaplatit zboží či služby, které byly dodány a nebyly zaplacený, vyfakturovány nebo jinak odsouhlaseny s dodavatelem, včetně částek splatných zaměstnancům. Oproti rezervám je míra jejich neurčitosti podstatně menší. Přechodná pasiva mohou a jsou často vykazována společně s obchodními a ostatními závazky, na rozdíl od rezerv.

5.3.2. Vztah mezi rezervami a podmíněnými závazky

Standard také rozlišuje na první pohled podobné pojmy, a to podmíněné závazky a rezervy. Obecně lze totiž chápat všechny rezervy jako podmíněné, neboť mají nejistý časový rozvrh a výši. Rezervy jsou tedy vykládány jako závazek, který je vykázán ve spolehlivé výši. Rezervy jsou tedy současným závazkem a je pravděpodobné, že pro jeho zaplacení budou potřebné prostředky představující ekonomický prospěch. Podmíněné závazky jsou naproti tomu závazky, které nejsou vykázány, protože současné závazky nesplňují měřítko stanovené IAS 37, tedy není pravděpodobné, že k jejich vypořádání bude potřeba nezbytný odtok prostředků anebo nelze bezpečně vyčíslit jejich výši. Nebo možný závazek, u kterých musí být potvrzeno, jestli jeho vznikem a vypořádáním dojde k odtoku prostředků představující ekonomický prospěch. Oproti rezervám, které se v rozvaze podniku uvádějí, podmíněné závazky se **v rozvaze neuvádějí**.

5.3.3. Podmíněná aktiva

Podmíněná aktiva vznikají v souvislosti s neplánovanými nebo neočekávanými událostmi, jejichž následkem je pravděpodobný přítok ekonomického prospěchu. Podniky musí velmi pečlivě posoudit, zda se opravdu jedná o podmíněné aktivum, či již o pohledávku, kterou musí vykázat na vrub výnosů. Toto posouzení je založeno opět na principu pravděpodobnosti, tedy při vykázání pohledávky je více pravděpodobné až jisté, že podniku vznikne ekonomický prospěch.

Podmíněná aktiva se v **rozvaze neuvádějí**, neboť vykázání takovýchto aktiv by mohlo vést k vykázání zisku, který nebyl a možná ani nebude realizován.

5.3.4. Uznání rezervy

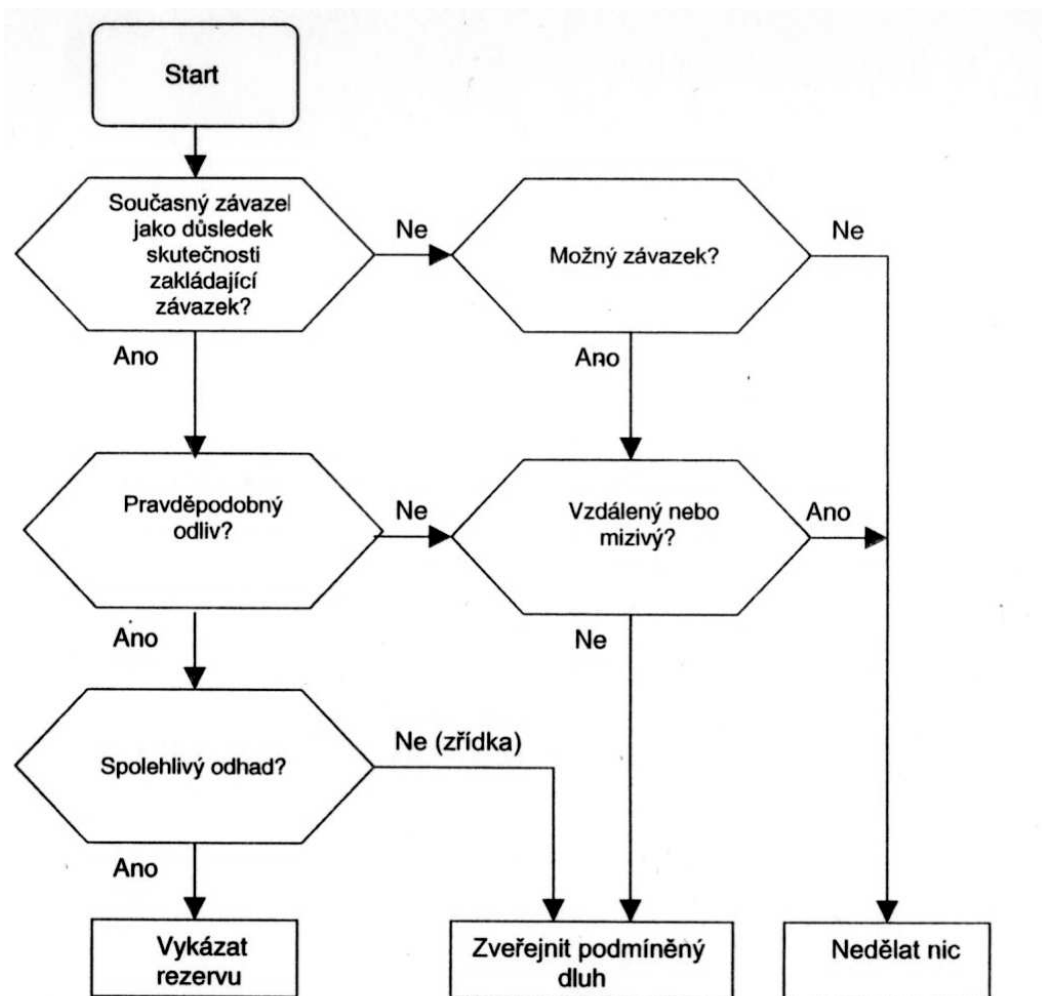
Pro uznání rezervy je v IAS 37 přesně stanovený postup, podle něhož se lze rozhodnout, zda se má rezerva vykázat či nikoliv - tzv. test na rezervu.

TEST na rezervu

Rezerva se dle IAS 37 vykazuje jen tehdy, když:

- a) existuje právní nebo mimosmluvní závazek účetní jednotky, jehož příčinou je známá událost, která nastala v minulosti;
- b) je více pravděpodobné než nepravděpodobné, že k vyrovnání takového závazku bude nezbytné použití prostředků, které mají ekonomický charakter,
- c) hodnotu závazku lze spolehlivě odhadnout.

Pokud nejsou tyto podmínky splněny, rezervu podnik nevykáže.

Obrázek 5.3.: Test na rezervu

Zdroj: IASB (2005)

5.3.5. Současný závazek

V metodice uznávání rezerv standard a jeho autoři pamatují také na situace, kdy není zcela jasné, zda současný závazek existuje. Pokud taková situace nastane, postupuje se způsobem, kdy událost v minulosti zakládá současný závazek. Musí se ovšem dodržet obecný princip průkaznosti a pravděpodobnosti k rozvahovému dni. Tedy že je spíše pravděpodobné, že současný závazek k rozvahovému dni existuje. Pokud je

podnik schopen toto prokázat, lze závazek vykázat jako rezervu. V opačném případě se tento závazek řadí do kategorie podmíněných závazků, a tedy vykázat jej nelze.

5.3.6. Minulá událost

Mohlo by se zdát, že definice minulé události je jaksi nadbytečná, ovšem opak je pravdou, protože dle IAS 37 ne všechny minulé události musí nutně vést k současnému závazku. Událost v minulosti zakládající současný závazek je definována jako **událost zakládající závazek**. Tato událost může vznikat jedině v případě, kdy podnik neměl jinou možnost než závazek splatit.

Dle IAS to platí pouze, když splacení závazku je vymahatelné právně a pokud u třetích stran v mimosmluvních závazcích vzniká očekávání, že podnik závazek vypořádá. Rezervu tedy lze vykázat pouze tehdy, když takové závazky pocházejí z minulých událostí, ovšem jsou nezávislé na budoucích krocích podniku. **Pravděpodobný odtok prostředků představujících ekonomický prospěch** Pokud existuje pravděpodobnost odtoku prostředků, které pro daný podnik představují ekonomický prospěch nutná pro vypořádání závazku lze jej vykázat jako rezervu. Tedy nemusí se jednat jen o současný závazek.

5.3.7. Spolehlivý odhad závazku

Odhad hodnoty závazku a tím stanovení výše rezervy, je jedním z klíčových problémů jejich tvorby. Dle názorů tvůrců standardu není možné spolehlivý odhad provést jen ve výjimečných případech.

Poněkud v rozporu s tímto předpokladem je požadavek, aby částka vykázaná jako rezerva byla nejlepším odhadem výdajů potřebných k vyrovnání závazku k rozvahovému dni, tedy částka, kterou by k rozvahovému dni podnik vyplatil k vyrovnání závazku nebo převedl k tomuto datu třetí straně.

Standard IAS 37 rovněž stanovuje další pravidla pro tvorbu rezerv. Účetní jednotka tak například musí:

KAPITOLA 5. REGULACE ÚČETNICTVÍ NA MEZINÁRODNÍ ÚROVNI

- a) zvážit všechna rizika a nejistoty. Nejistota samotná však není důvodem k tvorbě nepřiměřených rezerv nebo k záměrnému nadhodnocení závazků (a tím ke snížení hospodářského výsledku),
- b) pro případy, kdy se předpokládá významná změna hodnoty závazku v čase (například v případě cizích měn, opcí, apod.), musí se rezerva vytvářet pomocí diskontování, které odráží změnu hodnoty ekonomických entit a rizik v čase. V případech, kdy je použito diskontování, jsou přírůstky rezervy v průběhu doby jejího trvání vykazovány jako úrokový náklad;
- c) vzít v úvahu budoucí události, například změny v právních předpisech a technologické změny, i když u nichž existuje dostatečně objektivní jistota, že k nim dojde.

Na straně druhé mají účetní jednotky účetním standardem IAS 37 výslovně zakázáno

- a) zohledňovat zisky z očekávaného vyřazení aktiv, a to i v těch případech, kdy je předpokládané vyřazení aktiv propojeno se skutečnostmi, které jsou příčinou tvorby rezervy,
- b) vytvářet rezervy na budoucí provozní ztráty.

Zvláštní pozornost věnuje standard IAS 37 tvorbě rezerv na restrukturalizaci a nevýhodné smlouvy.

Důraz je kladen na to, aby ti, kteří se s účetními závěrkami pracují, se mohli se způsoby tvorby rezerv a jejich výše seznámit a porozumět jim, a v důsledku toho si vytvořili názor, na ekonomickou situaci účetní jednotky. Standard proto podrobně ukládá způsob zveřejňování rezerv v účetní závěrce.

Určit správnou výši rezerv není jednoduché. Standard IAS 37 proto velmi podrobně stanovuje, kdy a v jaké výši má být rezerva vykázána (tedy jak má být budoucí závazek odhadnut a oceněn). Již zmíněný způsob nejlepšího odhadu, je definován následovně **IASB (2005)** standard 37–19:

„Nejlepší odhad výdajů nezbytných k vypořádání současného závazku je částka, kterou by podnik racionálně vyplatil za účelem vypořádání závazku k rozvahovému dni, nebo částka, ve které by jej k tomuto datu převedl na třetí stranu. Vypořádat nebo převést závazek k rozvahovému dni však bude velmi často nemožné nebo nepřijatelně nákladné. I přesto ale představuje odhad částky, kterou by podnik racionálně vyplatil za účelem vypořádání závazku, nejlepší odhad výdajů nezbytných k vypořádání současného závazku vykázaného k rozvahovému dni.“

5.3.8. Podobnosti a rozdíly IAS 37 a ČÚP

³ České účetní předpisy ČÚP jsou národním účetním systémem, jehož jednotlivé právní úpravy byly již diskutovány. Jak vyplývá z předešlého textu, ČÚP podléhá také regulaci ze strany Evropské unie. V tabulce 5.3 je stručně shrnuta forma této regulace.

Úroveň	Typ podniků	Platná norma
3	Podniky emitující CP na kapitálových trzích EU.	IFRS
2	Neemitující podniky, které jsou účetními jednotkami.	české účetní předpisy
1	Podniky, které nejsou účetními jednotkami.	daňová evidence

Tabulka 5.3.: Regulace účetnictví v ČR

Zdroj: Vlastní zpracování

Také bylo uvedeno, jak se k problematice rezerv staví IAS 37. Pro úplný komplexní obraz o situaci z hlediska úpravy rezerv podle ČÚP a Mezinárodního účetního standardu IAS 37 bude následující text věnován právě této problematice s tím, že budou uvedeny jednotlivé druhy rezerv a diskutovány podobnosti a rozdíly ve vykazování dle IAS 37 a ČÚP.

³ Kapitola zpracována dle literatury: (PRICEWATERHOUSECOOPERS (2009), KRUPOVÁ, LOJA, and PELÁK (2003), KRUPOVÁ (2003), KRUPOVÁ, MLÁDEK, and kol. (2003) LEJSALOVÁ (2004)).

Rezervy na rizika a ztráty

Podle ČÚP může vytvořit účetní jednotka, pokud existují díky současným skutečnostem rizika nebo ztráty z podnikání. Mohou jimi být rezervy na záruční opravy, možné penále apod.

Dle IAS 37 se takováto rezerva netvoří. IAS říká, že by se rezerva na budoucí provozní ztráty tvořit neměla, když by mohla být některá aktiva znehodnocena.

Rezerva na daň

Podle ČÚP se tato rezerva může vytvořit, když účetní jednotka musí odevzdat účetní závěrku dříve, než má hotové přiznání k dani z příjmu.

Takovouto skutečnost IAS chápe jako dluh, který je jistý, a proto by se rezerva netvořila.

Rezerva na důchody

Podle vyhlášky o účetnictví č. 500/2002 Sb. lze tvořit rezervy na důchody. Pokud podnik uzavře smlouvy se zaměstnanci, může tvořit rezervy např. na nevybranou dovolenou, nemocenskou nad rámec zákona, placená volna nad rámec zákona, odměny při odchodu do důchodu atd.

Dle IAS 37 se tato rezerva tvoří. Určení velikosti takovéto rezervy stanoví standard IAS 19 Zaměstnanecké požitky.

Rezerva na restrukturalizaci

Tento typ rezervy je dle ČÚP upraven hlavně dle IAS 37. Může ji účetní jednotka vytvořit na náklady, které jsou určující pro restrukturalizaci. Např. odstupné zaměstnancům apod.

Tvorba rezervy na restrukturalizaci je upravena téměř analogicky.

Rezervy na opravy hmotného majetku

Tato rezerva jedna z těch, které podniky velmi často tvoří, neboť její tvorba má za následek ovlivnění základu daně.

Dle IAS 37 se tvorba rezervy na opravy hmotného majetku nedoporučuje tvořit, protože její tvorba způsobí podhodnocení odpisů. Tuto situaci upravuje také IAS 16, podle něž je vhodné oddělení jednotlivých částí majetku s odlišnou dobou životnosti pro výpočet účetních odpisů a každou komponentu odepisovat samostatně.

5.3.9. Shrnutí

Při tvorbě rezerv standard IAS 37 doporučuje použití statistických a pravděpodobnostních metod (například pro stanovení výše předpokládaných záručních oprav, škod způsobených vadami výrobků, a podobně).

Zřejmým problémem rovněž je, kdo má být za stanovení výše rezerv odpovědný. Standard IAS 37 proto stanovuje, že odhady budoucích událostí a jejich finančních dopadů mají být stanoveny úsudkem vedení podniku na základě jeho zkušeností s obdobnými transakcemi a v některých případech se mají opírat i o zprávy nezávislých expertů.

Pro zvýšení průkaznosti rozhodnutí o tvorbě a výši rezervy mají účetní jednotky uvádět i veškeré doplňkové informace a to i ty, které se týkají událostí po rozvahovém dni.

Transparentnost tvorby rezerv je posílena i zásadou, podle níž smí být rezervy použity jen k účelu, k němuž byly vytvořeny.

Shrnutí hlavních požadavků standardu je uvedeno v tabulkách [7.3](#), [7.4](#), [7.5](#) v Příloze [7](#).

6. Tvorba rezerv v mezinárodním koncernu

Problematiku tvorby a vykazování rezerv budu řešit ve společnosti SAGIMA CZ, s.r.o., která je součástí nadnárodní skupiny podniků.

Mezinárodní skupina podniků SAGIMA, a.s., je společnost zabývající se výrobou a prodejem sanitárního zařízení. Společnost má holdingovou strukturu a akcie holdingu jsou obchodovány na burze cenných papírů v Curychu. Do skupiny, která působí ve 48 zemích světa, jsou začleněny výrobní podniky, podniky obchodující výhradně se zbožím (výrobky) skupiny SAGIMA, a.s., servisní podniky poskytující licence a specializované služby (softwarové, finanční apod.). V České republice působí společnost SAGIMA CZ, s.r.o., která prodává výrobky koncernu, zajišťuje marketink a poskytuje odborné technické poradenství.

Veškerá pravidla a směrnice koncernu, která jsou v této kapitole uváděna, byla vytvořena mateřskou společností a platí pro všechny skupiny podniku.

Aby mohl koncern, který konsoliduje účetních závěrky všech svých podniků, zjišťovat srovnatelné hodnoty v účetnictví svých podniků a podávat burze cenných papírů hodnověrné informace, věnuje velkou pozornost sjednocování účetnictví prostřednictvím účetních manuálů. Sjednocuje nejen analytické a syntetické účty, ale i odpisové sazby, postupy pro tvorbu rezerv a opravných položek a další skutečnosti. Účetní závěrky jsou zpracovávány dle mezinárodních účetních standardů.

Je zřejmé, že analytické účty potřebné pro vedení národního a koncernové účetnictví

se liší stejně tak, jako účetní závěrky zpracované dle národních předpisů (označované jako HB I - Handelsbilanz I) a koncernových směrnic (označované jako HB II). V praxi je nutné zajistit přiřazení všech národních účtů účtům koncernovým. Za toto přiřazení jsou odpovědní zpracovatelé účetních závěrek národních společností.

Tak například se dle koncernových předpisů na rozdíl od předpisů českých, tvorba rezerv účtuje přímo do věcně příslušných nákladů daného období.

6.1. Rezerva na nevybranou dovolenou a bonus jednatele

Nároky zaměstnanců na dovolenou na zotavenou se řídí zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce. Zaměstnanci přísluší dovolená nejméně ve výši čtyř týdnů, zaměstnavatel však může vnitřním organizačním předpisem stanovit nárok vyšší. Jako výkon práce se pro účely dovolené neposuzuje doba zameškaná pro důležité osobní překážky v práci, pokud nejsou uvedeny v prováděcím právním předpisu. Zaměstnavatel však může v pracovní smlouvě sjednat se zaměstnancem dovolenou přesahující čtyři týdny.

Pro zjištění, zda jsou splněny podmínky vzniku práva na dovolenou, se posuzuje zaměstnanec, který je zaměstnán po stanovenou týdenní pracovní dobu, jako by v kalendářním týdnu pracoval 5 pracovních dnů, i když jeho pracovní doba není rozvržena na všechny pracovní dny v týdnu; to platí i pro účely krácení dovolené, s výjimkou neomluvené nepřítomnosti v práci. Jestliže poměrná část dovolené činí necelý den, zaokrouhlí se na půlden, to platí i pro výpočet dvanáctin dovolené

Jestliže zaměstnanec nemohl vyčerpat dovolenou ani do konce příštího kalendářního roku, může být s jeho písemným souhlasem tato část dovolené vyčerpána do konce dalšího kalendářního roku. Jinými slovy, nároky zaměstnance na dovolenou musí být vyčerpány nejpozději do dvou let, jinak zanikají.

Zaměstnanci přísluší za dobu čerpání dovolené náhrada mzdy nebo platu ve výši průměrného výdělku. Průměrný výdělek zjistí zaměstnavatel z hrubé mzdy nebo

platu zúčtované zaměstnanci k výplatě v rozhodném období a z odpracované doby v rozhodném období. Rozhodným obdobím je předchozí kalendářní čtvrtletí. Průměrný výdělek se zjistí jako průměrný hodinový výdělek.

Hrubá mzda, včetně nároků na dovolenou, je jedním z nákladů podnikatele. Měla by být tedy přiřazena do příslušného účetního a hospodářského roku. V praxi se tento požadavek zajišťuje pomocí tvorby rezerv na nevybranou dovolenou. Nejasné jsou následující údaje:

- Doba skutečného čerpání nároku na dovolenou (do dvou let od vzniku nároku);
- Výše skutečného čerpání (průměrný výdělek se v čase mění).

Pravidla pro tvorbu a rozpouštění rezervy na nevybranou dovolenou a bonus jednatele

Koncern stanovil pro tvorbu rezerv na nevybranou dovolenou následující pravidla:

- Rezerva na nevybranou dovolenou se vytváří dle skutečně nevybraných nároků při zpracování roční účetní závěrky daného roku;
- Vzhledem k nutnosti vykazovat zvlášť mzdové nároky vedoucích pracovníků, se rezervy na jejich nároky vytváří a účtují odděleně;
- Nároky zaměstnanců se oceňují jejich průměrným výdělkem za poslední čtvrtletí uzavíraného roku;
- Rezerva na bonus jednatele se vytváří dle příslibů vydaných vedením koncernu;
- Ročně se provádí inventura rezerv.

Předkontace pro zaúčtování tvorby rezervy jsou uvedeny v tabulce 6.1 na následující stránce.

KAPITOLA 6. TVORBA REZERV V MEZINÁRODNÍM KONCERNU

Tabulka 6.1.: Předkontace pro zaúčtování tvorby rezervy na nevybranou dovolenou

Účet ČR	Název	Účet koncern
552100	Rezervy na nevybranou dovolenou	415.010
552200	Rezervy na dovolenou manažer	415.010
552300	Rezervy na bonus jednatele	415.005
451100	Rezerva na nevybranou dovolenou	310.010
451200	Rezervy na dovolenou manažer	310.010
451300	Rezervy na bonus jednatele	310.010

Zdroj: Vlastní zpracování

Výpočet a zaúčtování rezerv

Výpočet rezervy provede mzdová účetní dle platných předpisů. V tabulce 6.2 jsou uvedeny potřebné údaje pro výpočet rezervy, a to kterých zaměstnanců se nevybraná dovolená týká a počet dnů, jejich průměrný výdělek a výsledná výše rezervy. Výše rezervy tedy byla stanovena jako součin průměrného výdělku a počtu dnů nevybrané dovolené, na než měl zaměstnanec nárok.

Tabulka 6.2.: Výpočet rezervy na nevybranou dovolenou k 31. 12. 2009

Zaměstnanec	Nárok dnů	Prům.výdělek (Kč)	Výše rezervy (Kč)
Fojt Petr	12	818,00	9 816,00
Rovná Jana	8	1 318,00	10 544,00
Chovanec Jiří	7	1 136,00	7 952,00
Batelka Rudolf	8	1 727,00	13 816,00
Císařová Věra	4	7 723,00	30 892,00
Rezerva k 31.12.2009 celkem			73 020,00
Stav rezervy před úpravou			6 320,00
K doúčtování			66 700,00

Zdroj: Vlastní zpracování

Vytvořená rezerva bude zaúčtována způsobem, který je uveden v následující tabulce

KAPITOLA 6. TVORBA REZERV V MEZINÁRODNÍM KONCERNU

6.3. Jedná se o částku, kterou je nutno doúčtovat, tedy rozdíl rezervy k 31. 12. 2009 a stavu rezervy před úpravou.

Tabulka 6.3.: Zaúčtování rezervy na nevybranou dovolenou

Účet MD	Účet DAL	Kč	Text
552100	451100	66 700,00	Rezerva na nevybranou dovolenou

Zdroj: Vlastní zpracování

Dále bude obdobným způsobem vytvořena rezerva na nevybranou dovolenou manažera (jednatele), údaje potřebné pro výpočet rezervy jsou uvedeny v tabulce 6.4

Tabulka 6.4.: Výpočet rezervy na nevybranou dovolenou k 31. 12. 2009

Zaměstnanec	Nárok dnů	Prům.výdělek (Kč)	Výše rezervy (Kč)
Jednatel	14	10 000,00	140 000,00
Rezerva k 31.12.2009 celkem			140 000,00
Stav rezervy před úpravou			62 000,00
K doúčtování			78 000,00

Zdroj: Vlastní zpracování

Vytvořená rezerva bude zaúčtována způsobem, který je uveden v následující tabulce 6.5.

Tabulka 6.5.: Zaúčtování rezervy na nevybranou dovolenou manažera

Účet MD	Účet DAL	Kč	Text
552200	451200	78 000,00	Rezervy na dovolenou manažer

Zdroj: Vlastní zpracování

Rezerva na roční bonus jednatele bude vytvořena dle rozhodnutí vedení koncernu ve výši 670.000,- Kč. Rezervy z předcházejících let byly zcela vyčerpány, zaúčtování bude provedeno způsobem, který je uveden v následující tabulce 6.6.

Tabulka 6.6.: Zaúčtování rezervy na bonus jednatele

Účet MD	Účet DAL	Kč	Text
552300	451300	670 000,00	Rezervy na bonus jednatele

Zdroj: Vlastní zpracování

Náklady na tvorbu rezerv na dovolenou a bonus jednatele nesnižují základ daně z příjmů. V důsledku toho výnosy ze spotřeby těchto rezerv účtované na straně Dal syntetických účtů 552 základ daně **sníží**.

6.2. Rezerva na zdravotní a sociální pojištění

K nečerpaným nárokům na dovolenou přísluší náklady na zdravotní a sociální pojištění hrazené zaměstnavatelem.

Pojistné na sociální zabezpečení včetně příspěvku na státní politiku zaměstnanosti je upraveno příslušným zákonem. Zahrnuje nemocenské pojištění, důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Vyměřovacím základem je úhrn příjmů, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob a nejsou od této daně osvobozeny. Sazby pojistného hrazeného zaměstnavatelem pro rok 2010 činí 25% z vyměřovacího základu.

Pojistné na zdravotní pojištění upravují zákony o veřejném zdravotním pojištění a o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění. Výše pojistného činí 13,5% z vyměřovacího základu, kterým je úhrn příjmů podléhajících dani z příjmu fyzických osob snížený o vybrané druhy příjmů (například o odstupné). Pojistné ze dvou třetin, tedy ve výši 9% hradí zaměstnavatel.

Vyměřovací základy pro oba druhy pojištění jsou omezeny násobkem průměrné mzdy. Ta se stanovuje ze zjištěné průměrné mzdy za kalendářní rok, který o dva roky předchází kalendářnímu roku, pro který se průměrná mzda zjišťuje, vynásobené stanoveným koeficientem.

Celková výše pojistného hrazeného zaměstnavatelem činí 34% vyměřovacích základů zaměstnanců a je omezena maximálním vyměřovacím základem. Ten je pro zaměstnance pro placení pojistného v roce 2010 stanoven ve výši 72 násobku průměrné mzdy, tj. 1 707 048 Kč (142.254,- Kč měsíčně).

Pojistné na zdravotní a sociální pojištění, hrazené podnikatelem, včetně pojistného souvisejícího s doposud nerealizovanými nároky zaměstnance, se zahrnuje do nákladů podnikatele. Mělo by tedy být přiřazeno do příslušného účetního a hospodářského roku. V praxi se tento požadavek zajišťuje pomocí tvorby příslušných rezerv. Nejasné jsou následující údaje:

- Doba skutečného čerpání nároků souvisejících s pojištěním (např. u nevybrané dovolené do dvou let od vzniku nároku);
- Výše skutečného čerpání nároku (změna skutečného průměrného výdělku zaměstnance v čase);
- Změna sazeb pojistného vyhlášená právními předpisy;
- Změna maximálních vyměřovacích základů.

Pravidla pro tvorbu a rozpouštění rezervy na nevybranou dovolenou a bonus jednatele

Koncern stanovil pro tvorbu rezerv na nevybranou dovolenou následující pravidla:

- Rezerva na zdravotní a sociální pojištění souvisí s nevybranou dovolenou a nezaúčtovaným bonusem jednatele. Vytváří se dle skutečně nevybraných nároků a příslibu bonusu při zpracování roční účetní závěrky daného roku;
- Vzhledem k nutnosti vykazovat zvlášť personální náklady vedoucích pracovníků, se rezervy na jejich nároky vytváří a účtují odděleně;
- Tvorba rezerv vychází z pravidel a výše sazeb stanovených právními předpisy, která jsou známé pro následující kalendářní rok;

KAPITOLA 6. TVORBA REZERV V MEZINÁRODNÍM KONCERNU

- Ročně se provádí inventura rezerv.

Dále jsou stanovena pravidla pro účtování rezerv dle českých a koncernových předpisů. Předkontace pro zaúčtování tvorby rezerv jsou uvedeny v tabulce 6.7.

Tabulka 6.7.: Předkontace pro zaúčtování tvorby rezerv na ZP a SP

Účet ČR	Název	Účet koncern
552410	ZP zaměstnanců - rezerva	415.010
552420	SP zaměstnanců - rezerva	415.010
552430	ZP jednatel - rezerva	415.010
552440	SP jednatel - rezerva	415.010
552450	ZP bonus jednatele - rezerva	415.005
552460	SP bonus jednatele - rezerva	415.005
451410	ZP, SP zaměstnance - rezerva	310.010
451420	ZP, SP jednatel - rezerva	310.010

Zdroj: Vlastní zpracování

Výpočet a zaúčtování rezerv

Rezerva na ZP a SP bude vytvořena zvlášť. V tabulce 6.8 jsou uvedeny potřebné údaje potřebné pro výpočet rezervy ZP a v tabulce 6.9 jsou uvedeny údaje pro výpočet rezervy na SP. Jedná se tedy o tyto informace: kterých zaměstnanců se tvorba rezervy týká, jejich vyměřovací základ, sazba a výsledná výše rezervy. Výše rezervy tedy byla stanovena jako součin vyměřovacího základu a sazby. Je vidět, že u zaměstnance, u kterého byl překročen maximální vyměřovací základ, se rezerva netvoří.

KAPITOLA 6. TVORBA REZERV V MEZINÁRODNÍM KONCERNU

Tabulka 6.8.: Výpočet rezervy na ZP zaměstnanců k 31. 12. 2009

Zaměstnanec	Vym. základ	Sazba (%)	Výše rezervy (Kč)
Fojt Petr	9 816,00	9	883,44
Rovná Jana	10 544,00	9	948,96
Chovanec Jiří	7 952,00	9	715,68
Batelka Rudolf	13 816,00	9	1 243,44
Císařová Věra	0,00	9	0,00
Rezerva k 31.12.2009 celkem			3 791,52
Stav rezervy před úpravou			1 115,00
K doúčtování			2 676,52
Pozn.: Císařová - překročen maximální vyměřovací základ			

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 6.9.: Výpočet rezervy na SP zaměstnanců k 31. 12. 2009

Zaměstnanec	Vym. základ	Sazba (%)	Výše rezervy (Kč)
Fojt Petr	9 816,00	25	2 454,00
Rovná Jana	10 544,00	25	2 636,00
Chovanec Jiří	7 952,00	25	1 988,00
Batelka Rudolf	13 816,00	25	3 454,00
Císařová Věra	0,00	0	0,00
Rezerva k 31.12.2009 celkem			10 532,00
Stav rezervy před úpravou			3 097,00
K doúčtování			7 435,00
Pozn.: Císařová - překročen maximální vyměřovací základ			

Zdroj: Vlastní zpracování

Příjmy jednatele společnosti přesáhly maximální vyměřovací základ pro pojistné na zdravotní a sociální pojištění, a proto nebudou rezervy vztahující se k jeho nevybrané dovolené a stanoveného ročního bonusu vytvářeny.

Vytvořené rezervy na ZP a SP bude způsobem, který je uveden v následující tabulce 6.10. Jedná se opět o částku, kterou je nutno doúčtovat, tedy rozdíl rezervy k 31. 12. 2009 a stavu rezervy před úpravou.

Tabulka 6.10.: Zaúčtování rezervy na SP, ZP zaměstnanců

Účet MD	Účet DAL	Kč	Text
552410	451410	2 677,00	ZP zaměstnanců - rezerva
552420	451410	7 435,00	SP zaměstnanců - rezerva

Zdroj: Vlastní zpracování

Náklady na tvorbu rezerv na zdravotní a sociální pojištění nesnižují základ daně z příjmů. V důsledku toho výnosy ze spotřeby těchto rezerv účtované na straně Dal syntetických účtů 552 základ daně **sníží**ji.

6.3. Ostatní rezervy

Společnost SAGIMA CZ, s.r.o. se rozhodla tvořit i další typy rezerv, které se v reálném světě skutečně velmi často tvoří. Jde o rezervu na opci na nákup akcií, rezervu na náklady reklamace a záruční opravy a o rezervu na náklady spojené se špatnými pohledávkami.

6.3.1. Rezerva na opce na nákup akcií

Mezi motivační nástroje koncernu patří opce na nákup vlastních akcií. Pro vedoucí pracovníky (na národní úrovni jednatele společnosti) stanovuje jejich pravidla Program pro motivaci kádrů. V rámci tohoto programu jsou každý rok přidělovány jednatelům opce pro nákup určitého množství akcií za cenu, která je na akciových trzích platná v době přidělení opce. Cena je stanovena ve švýcarských francích. Zároveň je manažerům stanoven čas, v němž lze nákup akcií realizovat.

Při realizaci opcí (koupi akcií), tak vzniká rozdíl mezi cenou, kterou uhradí jednatel, a skutečnou cenou akcie. I když jsou opce přidělovány na úrovni koncernu, hradí tento rozdíl společnost, v níž jednatel vykonává svou funkci. Jedná se vlastně o plnění ve prospěch jednatele, které je součástí jeho základu pro výpočet daně z příjmů fyzických osob a pro odvody na zdravotní a sociální pojištění hrazené zaměstnavatelem.

Nejasné jsou následující údaje:

- Cena akcií v době čerpání opce;
- Kurs švýcarského franku v době čerpání opce;
- Změna sazeb pojistného vyhlášená právními předpisy v době čerpání opce.

Pravidla pro tvorbu a rozpouštění rezervy na opce na nákup akcií

Koncern žádná pravidla pro tyto rezervy na národní úrovni nestanoví a jejich tvorbu neumožňuje. Příslušné rezervy vytváření hromadně na úrovni koncernu v konsolidované účetní závěrce. Je tedy nutné proúčtovat rozdíly mezi národní (HB I) a mezinárodní (HB II) účetní závěrkou. Předkontace pro zaúčtování tvorby rezervy jsou uvedeny v následující tabulce 6.11.

Tabulka 6.11.: Předkontace pro zaúčtování tvorby rezervy na opce na nákup akcií

Účet ČR	Název	Účet koncern
552500	Náklady na akciové opce	Neúčtuje se
451500	Rezerva - akciové opce	319.005

Zdroj: Vlastní zpracování

Pro stanovení hodnoty akcií v době realizace opce se používají odhady v procentech jejich průměrného cenového růstu. Ty jsou však dnes, v době značné volatility akciových kursů, velmi problematické. Obdobná situace je v odhadu kursu švýcarského franku. Vzhledem k tomu, že lhůta pro čerpání opcí činí obvykle pět let od jejich přidělení, je třeba při výpočtu rezervy vzít vždy v úvahu veškeré náklady, které se vztahují k danému roku.

Nejprve je nutné stanovit rozložení nákladů dle let, což je uvedeno v tabulce 6.12.

KAPITOLA 6. TVORBA REZERV V MEZINÁRODNÍM KONCERNU

Tabulka 6.12.: Rozložení nákladů na realizaci opcí dle let

Akciový program	Počet opcí	Splatné	Opční cena CHF za akcii	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Celkem dnů
KADR 2005 B	330	20.1.2010	94,75	339	360	360	360	360	21			1 800
KADR 2006 B	300	24.1.2011	122,00		336	360	360	360	360	24		1 800
KADR 2007 A	150	24.1.2012	180,40			336	360	360	360	360	24	1 800

Zdroj: Vlastní zpracování

Kurs za jednu akcii k 31. 12. 2009 činil 182,70 CHF. Vypočteme poměrné náklady na realizaci opcí jako rozdíl opčních skutečných cen akcií k 31. 12. 2009, což je uvedeno v tabulce 6.13.

Tabulka 6.13.: Stanovení časově přiřazených nákladů na opce

Akciový program	Počet opcí	Splatné	Opční cena CHF za akcii	Dny	Poměr nákladů 2009	Opční cena	Cena CHF 2009	Rozdíl cen CHF
KADR 2005 B	330	20.1.2010	94,75	1 779	0,9883	31268	60291	29024
KADR 2006 B	300	24.1.2011	122,00	1 416	0,7867	36600	54810	18210
KADR 2007 A	150	24.1.2012	180,40	1 056	0,5867	27060	27405	345
Celkem	780					94928	142506	47579

Zdroj: Vlastní zpracování

Vzhledem k tomu, že příjmy jednatele přesahují maximální vyměřovací základy pojistného na zdravotní a sociální pojištění, budou náklady společnosti rovny rozdílu cen akcií. Pro ocenění použijeme kurz CHF k 31. 12. 2009, který činí 17,837. Výsledkem je výše rezervy k rozvahovému dni viz tabulka 6.14.

Tabulka 6.14.: Výpočet rezervy na náklady z opcí na nákup akcií

Náklady do 31.12.2009	Náklady CHF	Kurs	Náklady Kč
Rezerva opce	47 579,00	17,84	848 667,00
Stav rezervy před úpravou			639 500,00
K doúčtování			209 167,00

Zdroj: Vlastní zpracování

Vytvořená rezerva bude zaúčtována způsobem, který je uveden v následující tabulce 6.15. Jedná se o částku, kterou je nutno doúčtovat, tedy rozdíl rezervy k 31. 12. 2009 a stavu rezervy před úpravou.

Tabulka 6.15.: Zaúčtování rezervy na opce na nákup akcií

Účet MD	Účet DAL	Kč	Text
552500	451500	209 167,00	Rezerva - akciové opce

Zdroj: Vlastní zpracování

Náklady na tvorbu rezervy na náklady spojené s opcemi na nákup akcií nesnižují základ daně z příjmů. V důsledku toho výnosy ze spotřeby těchto rezerv účtované na straně Dal syntetických účtů 552 základ daně **snižují**.

6.3.2. Rezerva na náklady na reklamace a záruční opravy

Rezerva na náklady spojené s odstraňováním reklamací je jedna ze standardně vytvářených rezerv citovaných v odborné literatuře. Metodika pro její vytváření není ujasněna. Měla by vycházet ze statistických informací a obecně je vždy vázána na objem prodaných výrobků či zboží. Nejasné jsou:

- Okamžiky uplatnění reklamace (dle záručních dob);
- Výše nákladů na odstranění reklamací.

Předkontace pro zaúčtování tvorby rezervy jsou uvedeny v následující tabulce 6.16.

Tabulka 6.16.: Předkontace pro záúč. tvorbu rezervy na nák. na rekl. a zár. opravy

Účet ČR	Název	Účet koncern
552600	Náklady na záruční opravy - rezerva	615.070
451600	Rezerva na záruční opravy	316.000

Zdroj: Vlastní zpracování

Pravidla pro tvorbu a rozpouštění rezervy na náklady na reklamace a záruční opravy

Koncern stanovil pro tvorbu rezerv na nevybranou dovolenou následující pravidla:

- Rezerva se vytváří tak, aby její zůstatek k rozvahovému dni činil 0,8 % z čistého obratu dosaženého v daném roce;
- Ročně se provádí inventura rezerv.

Výše rezervy bude stanovena způsobem, který je uveden v tabulce 6.17. Pro stanovení této rezervy jsou podstatné tyto informace: čistý obrat a sazba. Výsledná výše rezervy je tedy jejich součinem.

Tabulka 6.17.: Výpočet rezervy na nák. na rekl. a na zár. opravy k 31. 12. 2009

Druh rezervy	Čistý obrat (Kč)	Sazba (%)	Výše rezervy (Kč)
Záruční opravy	365 925 000,00	8	2 927 400,00
Stav rezervy před úpravou			1 946 000,00
K doúčtování			981 400,00

Zdroj: Vlastní zpracování

Zaúčtování rezervy bude způsobem, který je uveden v následující tabulce 6.18. Jedná se o částku, kterou je nutno doúčtovat, tedy rozdíl rezervy k 31. 12. 2009 a stavu rezervy před úpravou.

Tabulka 6.18.: Zaúčtování rezervy na náklady spojené s reklamacemi

Účet MD	Účet DAL	Kč	Text
552600	451600	981 400,00	Rezerva na záruční opravy

Zdroj: Vlastní zpracování

Náklady na tvorbu rezervy na náklady spojené s reklamacemi nesnižují základ daně z příjmů. V důsledku toho výnosy ze spotřeby těchto rezerv účtované na straně Dal syntetických účtů 552 základ daně **snižují**.

6.3.3. Rezerva na finanční rizika

Ztráty spojené s pohledávkami se dle českých předpisů účtují jako opravné položky k těmto pohledávkám. Většina mezinárodních podniků však rozlišuje mezi jednotlivými pochybnými pohledávkami, ke kterým vytváření opravné položky jednotlivě (individuálně). Ty pak mohou dle českých právních předpisů základ daně z příjmů snižovat nebo jej neovlivňují. Tyto opravné položky nebudou rozebrány.

Navíc však bývají vytvářeny rezervy (paušální opravné položky), které kryjí obecná rizika spojená s úhradou nezaplacených pohledávek. Výše těchto rezerv je obvykle vázána na celkový objem neuhrazených pohledávek k rozvahovému dni. Pro účely české účetní závěrky je budou chápány jako rezervy ve finanční oblasti. Nejasné jsou:

- Výše ztrát z neuhrazených pohledávek;
- Časový okamžik realizace ztrát.

Předkontace pro zaúčtování tvorby rezervy jsou uvedeny v následující tabulce 6.19.

Tabulka 6.19.: Předkontace pro tvorbu na finanční rizika

Účet ČR	Název	Účet koncern
571100	Náklady na pohledávky - rezerva	475.055
457100	Rezerva na pochybné pohledávky	318.000

Zdroj: Vlastní zpracování

Pravidla pro tvorbu a rozpouštění rezervy na finanční rizika

Koncern stanovil pro tvorbu rezerv na nevybranou dovolenou následující pravidla:

- Rezerva se vytváří tak, aby její zůstatek k rozvahovému dni činil 3% z celkového stavu neuhrazených pohledávek k rozvahovému dni;
- Ročně se provádí inventura rezerv.

Výše rezervy bude stanovena, jak je uvedeno v tabulce 6.20. Její výsledná výše je tedy určena součinem sazby a čistého obratu.

Tabulka 6.20.: Výpočet rezervy na finanční rizika k 31. 12. 2009

Druh rezervy	Čistý obrat (Kč)	Sazba (%)	Výše rezervy (Kč)
Objem pohledávek	7 181 000,00	30	215 430,00
Stav rezervy před úpravou			112 000,00
K doúčtování			103 430,00

Zdroj: Vlastní zpracování

Vytvořená rezerva bude zaúčtována způsobem, který je uveden v následující tabulce 6.21. Jedná se o částku, kterou je nutno doúčtovat, tedy rozdíl rezervy k 31. 12. 2009 a stavu rezervy před úpravou.

Tabulka 6.21.: Zaúčtování rezervy na finanční rizika

Účet MD	Účet DAL	Kč	Text
571100	452100	103 430,00	Rezerva na pochybné pohledávky

Zdroj: Vlastní zpracování

Náklady na tvorbu rezervy na pochybné pohledávky nesnižují základ daně z příjmů. V důsledku toho výnosy ze spotřeby těchto rezerv účtované na straně Dal syntetických účtů 552 základ daně **snižují**.

6.4. Zákonné rezervy

Rezerva na opravy dlouhodobého hmotného majetku

Společnost vlastní provozní budovu pořízenou v roce 1994 za 19.562.000,- Kč. Vzhledem ke stáří a opotřebení budovy se společnost rozhodla, že bude nutné provést opravu střechy. Na náklady této opravy si vyžádala nabídky stavebních firem, z nichž vyplula průměrná cena této opravy ve výši 2.640.000,- Kč. Oprava bude zahájena v roce 2011.

Pravidla pro tvorbu a rozpouštění rezervy na opravy budovy

V rámci českých právních předpisů se tvorba rezervy řídí zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů. Tato rezerva nesmí být tvořena jen pro jedno zdaňovací období a v případě budov smí být tvořena maximálně po dobu deseti let.

Koncern žádná pravidla pro tvorbu těchto rezerv nestanovuje.

Předkontace pro zaúčtování tvorby rezervy jsou uvedeny v tabulce 6.22.

Tabulka 6.22.: Předkontace pro zaúčtování tvorby rezervy na opravu DHM

Účet ČR	Název	Účet koncern
553100	Oprava budovy - rezerva	Neúčtuje se
453100	Rezerva na opravy budovy	319.005

Zdroj: Vlastní zpracování

Rezerva bude stanovena na základě údajů uvedených v následující tabulce 6.23. Její výše je tedy výsledkem podílů celkových nákladů a počtu období, pro která je tvořena.

KAPITOLA 6. TVORBA REZERV V MEZINÁRODNÍM KONCERNU

Tabulka 6.23.: Výpočet rezervy na opravy DHM k 31. 12. 2009

Druh rezervy	Celk.náklady (Kč)	Počet období	Výše rezervy (Kč)
Oprava budovy	2 640 000,00	3	880 000,00
Stav rezervy před úpravou			0,00
K doúčtování			880 000,00

Zdroj: Vlastní zpracování

Vytvořená rezerva bude zaúčtována způsobem, který je uveden v následující tabulce [6.24.](#)

Tabulka 6.24.: Zaúčtování rezervy na opravu DHM

Účet MD	Účet DAL	Kč	Text
553100	453100	880 000,00	Rezerva na opravy budovy

Zdroj: Vlastní zpracování

Náklady na tvorbu rezervy na opravu budovy snižují základ daně z příjmů. V důsledku toho výnosy ze spotřeby těchto rezerv účtované na straně Dal syntetického účtu 553 základ daně **zvyšují**.

6.5. Dopady rezerv na základ daně a odloženou daň

Většina zaúčtovaných nákladů není považována za náklady na dosažení a udržení příjmů a je proto nutné o tyto náklady zvýšit základ daně, tak jak je to uvedeno v následující tabulce [6.25.](#)

KAPITOLA 6. TVORBA REZERV V MEZINÁRODNÍM KONCERNU

Tabulka 6.25.: Tvorba rezerv nezahrnovaná do základu daně z příjmů

Účet MD	Účet DAL	Kč	Text – vazba na výkaz zisků a ztrát
552100	451100	66 700,00	Rezerva na nevybranou dovolenou
552200	451200	78 000,00	Rezervy na dovolenou manažer
552300	451300	670 000,00	Rezervy na bonus jednatele
552410	451410	2 677,00	ZP zaměstnanců - rezerva
552420	451410	7 435,00	SP zaměstnanců - rezerva
552500	451500	209 167,00	Rezerva - akciové opce
552600	451600	981 400,00	Rezerva na záruční opravy
55		2 015 379,00	G. Změna stavu rezerv v prov.oblasti
Účet MD	Účet DAL	Kč	Text
571100	457100	103 430,00	Rezerva na pochybné pohledávky
57		103 430,00	M. Změna stavu rezerv ve fin.oblasti
Základ daně		2 118 809,00	Zvýšení základu daně

Zdroj: Vlastní zpracování

Zákonné rezervy, které jsou daňově uznatelným výdajem jsou uvedeny v následující tabulce 6.26.

Tabulka 6.26.: Zaúčtování rezerv, které jsou daňově uznatelným výdajem

Účet MD	Účet DAL	Kč	Text - vazba na výkaz zisků a ztrát
553100	453100	880 000,00	Rezerva na opravy budovy
55		880 000,00	G. Změna stavu rezerv v prov.oblasti

Zdroj: Vlastní zpracování

V roce 2009 však zároveň docházelo k rozpouštění rezerv, jejichž tvorba nebyla v předcházejících zdaňovacích obdobích jako náklad snižující základ daně z příjmu uplatněna. Tyto položky snižující v roce 2009 náklady (jsou účtovány na straně Dal třídy 5) tedy mohou být vyňaty ze základu daně a mohou jej snížit viz. následující tabulka 6.27.

KAPITOLA 6. TVORBA REZERV V MEZINÁRODNÍM KONCERNU

Tabulka 6.27.: Přehled stavu a změn rezerv v roce 2009

Účet	Druh	Stav 31.12.2008	S. 31.12.2009	Spotřeba 2009	Tvorba 2009
451100	Rezerva na nevybranou dovolenou	84 060,00	73 020,00	77 740,00	66 700,00
451200	Rezervy na dovolenou manažer	62 000,00	140 000,00	0,00	78 000,00
451300	Rezervy na bonus jednatele	590 000,00	670 000,00	590 000,00	670 000,00
451410	ZP zaměstnanců - rezerva	2 630,00	3 792,00	1 515,00	2 677,00
451410	SP zaměstnanců - rezerva	6 420,00	10 532,00	3 323,00	7 435,00
451500	Rezerva - akciové opce	726 503,00	848 667,00	87 003,00	209 167,00
451600	Rezerva na záruční opravy	2 056 800,00	2 927 400,00	110 800,00	981 400,00
453100	Rezerva na opravy budovy	0,00	880 000,00	0,00	880 000,00
457100	Rezerva na pochybné pohledávky	116 450,00	215 430,00	4 450,00	103 430,00
Celkem		3 644 863,00	5 768 841,00	874 831,00	2 998 809,00

Zdroj: Vlastní zpracování

Celkem se tedy základ daně **zvyšuje o** částku tvorby rezerv **2.118.809,- Kč** a zároveň se **snižuje o** částku spotřeby rezerv **874.831,- Kč**.

Vzhledem k tomu, že akcie koncernu jsou obchodovány na zahraniční burze cenných papírů, se SAGIMA CZ, s.r.o. rozhodla o uzavření účetnictví k 15. 2. 2010. V té době ještě není zpracováno přiznání k dani z příjmu právnických osob, je nutné vytvořit rezervu na tuto daň, která se vykazuje na řádku B.I.3 pasiv rozvahy a a Q.1 výkazu zisku a ztráty.

Rezerva na daň z příjmů bude vypočtena z údajů v účetnictví. Vytvořená rezerva bude způsobem, který je uveden v následující tabulce 6.28.

Tabulka 6.28.: Předkontace pro zaúčtování tvorby rezerv na daň z příjmů

Účet ČR	Název	Účet koncern
591900	Rezerva na daň z příjmů - tvorba	595.000
454100	Rezerva na daň z příjmů	312.000

Zdroj: Vlastní zpracování

KAPITOLA 6. TVORBA REZERV V MEZINÁRODNÍM KONCERNU

Dále je třeba stanovit odloženou daň viz. tabulka 6.29.

Tabulka 6.29.: Výpočet rezervy na daň z příjmů

Účet	Kč	
6	457 201 326,00	Výnosy
5	451 989 324,00	Náklady
	5 212 002,00	Účetní výsledek 2009
Účet	Kč	Nedaňové náklady
501900	128 650,00	Náklady min.období
513	346 873,00	Reprezentace
527900	98 790,00	Vzdělávání
538900	19 000,00	Poplatky-členství
543	567 438,00	Dary
546	115 300,00	Manka a škody
545	1 200,00	Pokuty a penále
552	2 015 379,00	Tvorba prov. rezerv
557	103 430,00	Tvorba fin. rezerv
Součet	3 292 630,00	Celkem
Účet	Kč	Nedaňové výnosy
Odpisy	586 120,00	Vyšší než účetní
55 Dař	874 831,00	Spotřeba rezerv
Součet	1 460 951,00	Celkem
Celkem	7 043 681,00	Základ daně po úpravách
	7 043 000,00	Zaokrouhleno
20%	1 408 600,00	Rezerva na daň

Zdroj: Vlastní zpracování

Rezerva na daň je tedy stanovena jako 20% ze základu daně po úpravách.

Vzhledem k tomu, že se jedná o odloženou daňovou pohledávku, nebude o ní dle rozhodnutí koncernu účtováno.

6.6. Porovnání účetní závěrky sestavené podle ČÚP a účetní závěrky koncernu

Společnost SAGIMA CZ, s.r.o. uzavřela účetnictví k 15. 2. 2010. Účetní závěrka koncernu je uvedena v Příloze č.1 a 2, v tabulkách 7.1 a 7.2.

Nejprve bude zpracován výkaz zisku a ztráty dle národních předpisů (HB I) a koncernových směrnic (HB II), který je uveden v tabulce 7.1.

Z členění výkazu zisku a ztráty dle IFRS je zřejmá značná pozornost, která je věnovaná důležitým nákladovým položkám, zejména pak odbytových nákladů jako jsou slevy či bonusy a oblast marketingu.

Rozvaha dle národních předpisů (HB I) a koncernových směrnic (HB II) je uvedena v tabulce 7.2.

Mezinárodní standardy účetního výkaznictví připouštějí dvě verze zpracování rozvahy. V první verzi, která se blíží rozvaze dle českých účetních předpisů, musí být aktiva členěna dlouhodobá a krátkodobá, pasiva pak musí být členěna na dlouhodobé a krátkodobé závazky. V druhé verzi, která se shoduje se standardy US GAAP (MLÁDEK, 2005), se uvádí aktiva v pořadí dle likvidity (možností svého zpeněžení) a pasiva podle původu zdroje a hlediska času. Vzhledem ke zvyklostem mezinárodních koncernů byl pro společnost SAGIMA CZ, s.r.o. zvolen druhý způsob. V rozvaze dle mezinárodních účetních standardů rovněž nejsou uváděny pořizovací hodnoty a oprávky, ale jen výsledné hodnoty aktiv. Odpadají tedy sloupce "brutto" a korekce" uváděné v rozvaze dle českých účetních předpisů.

Rozdíly mezi českou a koncernovou rozvahou jsou způsobeny jednak již zmíněným výsledkem hospodaření, jednak rozdílným účtováním rezerv, které ovlivňují celkovou výši aktiv a pasiv.

Rezerva na finanční rizika se projeví ve výkazu zisku a ztráty takto. V HB I na straně

aktiv **179.000 Opravná položka k pohledávkám** (*Allowance for bad debts*), čili snižuje hodnotu oběžných aktiv a tím i celkových aktiv (-215 tis. Kč). V HB II na řádku **318.000 Rezerva na finanční rizika** (*Provisions for financial risks*), tedy zvyšuje hodnotu pasiv (215 tis. Kč).

Původní stav rezervy byl 112 tis. Kč. Výše rezervy se tedy zvedla o 103 tis. Kč, které budou v českém účetnictví zaúčtovány v nákladech na tvorbu rezerv, v mezinárodním účetnictví pak přímo na účtu nákladů na pochybné pohledávky v ostatních provozních nákladech.

Rezervy na personální náklady se projeví v rozvaze v položce **Krátkodobé personální závazky a závazky ze sociálního zabezpečení** (*Short-term personel and social security liabilities*). Rezervy na personální náklady jsou tvořeny rezervami na nevybrané dovolené zaměstnanců a jednatele, rezervou na opce, a to na účtě **310.010 Personální závazky vůči zaměstnancům** (*Personnel liabilities against employees*), rezervou na bonus jednatele na účtě **310.015 Rezerva na bonus jednatele** (*Provisions for managment bonus*) a rezervami na zdravotní a sociální pojištění na účtě **365.010 Závazky ze sociálního zabezpečení vůči státu** (*Social security liabilities against security institution*). Celková výše těchto rezerv činí 2.137 tis. Kč.

Veškeré mzdy byly uhrazeny do 31. 12. 2009. Závazky ze sociálního a zdravotního pojištění činily k 31. 12. 2009 částku 394 tis. Kč. V důsledku tvorby rezerv jsou však o tuto rezervu vyšší a činí 405 tis. Kč na účtu 365.010.

Rezerva na opce na nákup akcií činí 849 tis. Kč, není však dle koncernových pravidel (v HB II) účtována a objevuje se jen v závěrce dle českých předpisů. V účetní závěrce dle českých předpisů se celá částka rezerv objeví v rozvaze jako ostatní rezervy, v mezinárodní závěrce přímo na personálních závazcích.

Výše uvedené rezervy měly na začátku účetního období počáteční stav 712 tis. Kč. Vzrostly tedy o částku 1.034 tis. Kč. Ta se projevuje v mezinárodní účetní závěrce

KAPITOLA 6. TVORBA REZERV V MEZINÁRODNÍM KONCERNU

přímo na účtech personálních nákladů, v rozvaze dle českých předpisů na účtech tvorby rezerv. Tyto účty se v koncernovém výkazu zisku a ztráty (HB II) a ve výkazu dle českých účetních předpisů (HB I) liší o tvorbu rezerv na opce ve výši 209 tis.Kč účet **415.000** ve výkazu zisku a ztráty **Mzdy a platy** (*Wages and salaries*).

Celková výše rezervy na náklady na reklamace a záruční opravy činí 2.927 tis. Kč a je v mezinárodní i české účetní závěrce účtována v pasivech jako rezerva účet **316.000 Rezervy na záruky** (*Provisions for warranties*) v rozvaze. Vzhledem k tomu, že tato rezerva měla počáteční stav ve výši 1.946 tis. Kč, je v nákladech na tuto rezervu zaúčtována jen částka 981 tis. Kč.

Rezerva na opravy dlouhodobého hmotného majetku ve výši 880 tis. Kč se dle koncernových předpisů netvoří. Je proto vykázána jen v závěrce dle českých účetních předpisů. Není tedy ani vykázána v koncernovém výkazu zisku a ztráty, proto je rozdíl na účtu **420.000 Údržba pozemků a budov** (*Maintenance land and buildings*) v HB I a HB II.

Zisk účetního období dle koncernových předpisů je oproti zisku, který byl vykázán dle českých účetních předpisů, vyšší o součet nákladů na tvorbu rezervy na opce a na opravy dlouhodobého hmotného majetku, tedy celkem o částku 1.089 tis. Kč, což je zřejmé z položky **Čistý zisk** (*Net income*) ve výkazu zisku a ztráty.

Rezerva na opce však byla tvořena již v předcházejících účetních obdobích a má tedy vliv na zaúčtovaný výsledek předcházejících období. Na účtu **207.000 Nerozdělený zisk** (*Retained earnings*) je v HB II o 640 tis. Kč víc.

7. Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo vymezit rozdíly ve vykazování rezerv dle IFRS a podle české účetní legislativy. Tvorba rezerv a jejich dopadů na zlepšení finančních toků podniku a optimalizace jejich hospodaření je celosvětově velmi diskutovaná otázka. V práci byly vymezeny rozdíly ve vykazování rezerv dle IFRS a českých účetních předpisů. Této problematice byla podrobně věnována teoretická část práce, která popisuje podstatu účetnictví, jaké právní předpisy jej v ČR regulují, z čehož vychází i teoretická a právní východiska pro tvoření rezerv. Z hlediska českých právních předpisů rezervy jako daňově uznatelný výdaj upravuje Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů. Problematika rezerv je na evropské úrovni upravena IAS 37, který definuje jednotlivé pojmy, a to za jakých podmínek může být rezerva uznána.

Od roku 2002 IAS 37 musí povinně aplikovat všechny společnosti EU s veřejně obchodovatelnými cennými papíry, což má zajistit průkaznost a zejména srovnatelnost účetního výkaznictví v EU. Tyto snahy jsou celosvětovým fenoménem a vedou k harmonizaci účetních pravidel zejména na půdě EU a USA, odkud pochází dva nejvýznamnější soubory pravidel IFRS a US GAAP.

V budoucnosti budou pravděpodobně přibývat další tendence regulovat účetní výkazy a závěrky mezinárodních firem tak, aby opravdu byly zpracovány podle jednotných pravidel a poskytovaly přesné a průhledné informace o ekonomické situaci podniku. Snaha o ještě větší harmonizaci a regulaci by mohla napomoci k zabránění ovlivňování skutečné finanční situace podniku, jeho kondice apod.

Na společnosti SAGIMA CZ, s.r.o. byla přiblížena složitost a metodika vykazování

rezerv pro mezinárodní koncern působící na území České republiky, konsolidující účetní závěrky svých podniků. Pro mezinárodní koncern je konsolidace účetních závěrek nesmírně důležitá, protože díky ní může podávat na burze cenných papírů hodnověrné informace a vedení koncernu může získat ucelené informace o finanční situaci jednotlivých podniků. Koncerny si vytvářejí účetní manuály, ve kterých sjednocují nejen analytické a syntetické účty, ale i odpisové sazby a právě i postupy pro tvorbu rezerv a opravných položek. Neméně důležitá je skutečnost, že v praxi jsou analytické účty národního účetnictví a celého koncernu odlišné a musí proto docházet k přiřazení všech národních účtů účtům koncernovým, což bylo v praktické části mé bakalářské práce také ukázáno.

V praktické části bylo tedy demonstrováno, jaké typy rezerv koncern může a v praxi mnohdy tvoří a jaká si pro jejich tvorbu stanovuje pravidla. Dále bylo rozebráno zaúčtování daných operací a jejich dopad na základ daně. Podstatné je také porovnání české a koncernové účetní závěrky, z kterého vyplývá skutečnost, že se zisk po zdanění v české a koncernové závěrečné může lišit. Tato odlišnost může být např. způsobena odlišným přístupem k účtování rezerv, kdy se v českém účetnictví některý typ rezervy zaúčtuje jako náklad s ní spojený, zatímco podle koncernových směrnic se tato rezerva vůbec nevytváří.

Jak bylo ve vykazování a tvorbě rezerv ve společnosti SAGIMA CZ, s.r.o. poukázáno, mohou se vyskytnout rozdíly v české a koncernové rozvaze, které mohou být způsobeny např. zmíněným odlišným výsledkem hospodaření nebo rozdílným účtováním rezerv, které ovlivňují celkovou výši aktiv a pasiv.

Porovnání české a koncernové účetní závěrky také dokumentuje rozdílné přístupy zejména při sestavování rozvahy podle IFRS a dle českých účetních předpisů, či jiných běžných národních účetních předpisů. Mezinárodní standardy účetního výkaznictví připouští dvě verze zpracování rozvahy. V první verzi, která se blíží rozvaze dle českých účetních předpisů, musí být aktiva členěna na dlouhodobá a krátkodobá, pasiva pak musí být členěna na dlouhodobé a krátkodobé závazky. V druhé verzi, která se shoduje se standardy US GAAP, se uvádí aktiva v pořadí dle likvidity (mož-

ností svého zpeněžení) a pasiva podle původu zdroje a hlediska času. Vzhledem ke zvyklostem mezinárodních koncernů byl pro společnost SAGIMA CZ, s.r.o. zvolen druhý způsob. V rozvaze dle mezinárodních účetních standardů rovněž nejsou uváděny pořizovací hodnoty a oprávky, ale jen výsledné hodnoty aktiv. Odpadají tedy sloupce "brutto" a korekce" uváděné v rozvaze dle českých účetních předpisů.

Z členění výkazu zisku a ztráty dle IFRS je zřejmá značná pozornost, která je věnovaná důležitým nákladovým položkám, zejména pak odbytovým nákladům jako jsou slevy či bonusy a oblast marketingu.

Konečně lze na účetní závěrce mezinárodního koncernu dokumentovat částečně odlišné přístupy přiřazování jednotlivých složek aktiv a pasiv, nákladů a výnosů údajům české a mezinárodní účetní závěrky. V oblasti rezerv se jedná zejména o přímé přiřazení tvorby rezerv jednotlivých nákladových účtů, k nimž se tyto rezervy vztahují. Tento postup se v ČR používá pouze při vytváření dohadných položek.

Tvorba a rozpouštění rezerv vždy ovlivňují účetní výsledek hospodaření. Z hlediska daňového se v případě zákonných rezerv jedná o náklady a výnosy, které snižují a zvyšují splatnou daňovou povinnost, ostatní rezervy ji nemění. Mohou však mít vliv na daňovou povinnost v budoucnosti, jejíž skutečný vznik však leží v běžném daňovém období. Aby tedy nebyl obraz podniku v účetnictví zkreslován, účtují vybrané podniky o odložené dani.

Seznam použité literatury

- ADAMEC, R. (1999). *Ekonomická a hospodářská politika. E-Logos. s. 706-707 ISSN 1211-042.*
- BALAGUER, T. (2010). */online/ Stille Reserven. Dostupné z: <http://www.buechhaltig.ch/pdf05/a46tstires.pdf>.*
- BOHUŠOVÁ, H. (2008). *Harmonizace účetnictví a aplikace IAS/IFRS: Vybrané IAS/IFRS v podmínkách českých podniku. 1. vyd. Praha: Aspi. ISBN: 978-80-7357-366-9.*
- České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 500/2002 sb., ve znění pozdějších předpisu. Finanční zpravodaj 48/2003. (2002).*
- České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 504/2002 sb., ve znění pozdějších předpisu (dále jen "české účetní standardy pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání"). Finanční zpravodaj 66/2004. (2002).*
- České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 505/2002 sb., ve znění pozdějších předpisu (dále jen "české účetní standardy pro ÚSC, PO, SF a OSS"). Finanční zpravodaj 67/2004. (2002).*
- DELOITTE. (2007). */online/ IFRS do kapsy 2007, průvodce Mezinárodními standardy účetního výkaznictví. Dostupné z: <http://www.iasplus.com/dttpubs/2007pocketczech.pdf>. Poslední aktualizace: září 2007.*
- DUCHAC, J., J.M., R., & WARREN, C. (2007). *Financial Accounting: An Integrated Statements Approach. 2.vyd. ISBN 0-324-31211-3. Thomson South-Western.*
- DVOŘÁKOVÁ, D. (2008). *Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardu IFRS. Brno: Computer press. ISBN: 978-80-251-1950-1.*

- FESS, P., & WARREN, C. (1993). *Accounting principles: Study guide*. 17.vyd. 1080 s. ISBN 978-0538818506. Thomson South-Western.
- FIBÍROVÁ, J., ŠOLJAKOVÁ, L., & WAGNER, J. (2007). *Nákladové a manažerské účetnictví*. 1.vyd. Praha: ASPI. 430 s., ISBN 9788073572990.
- GÖDEL, K. (1930). *Die Vollständigkeit der Axiome des logischen Funktionenkalküls* (Vol. 37) (No. 1). Springer. 349–360 s.
- HINKE, J. (2006). *Účetnictví podle IAS/IFRS*. Praha: Alpha publishing. ISBN: 80-86851-49-4.
- IASB. (2005). *Mezinárodní standardy účetního výkaznictví IFRS, překlad*. Praha. ISBN 802395721X.
- KOVANICOVÁ, D. (2000). *Abeceda účetních znalostí pro každého*. X. vyd. Praha: POLYGON. 369 s. ISBN 80-7273-003-7.
- KOVANICOVÁ, D. (2004). *Jak porozumět světovým, evropským, českým účetním výkazům*. 1.vyd. Praha: BOVA POLYGON, 2004. 304 s. ISBN 80-7273-095-9.
- KOVANICOVÁ, D. (2005). *Finanční účetnictví světový koncept*. 5.vyd. Praha: BOVA POLYGON, 2005. 526 s. ISBN 80-7273-129-7.
- KOVANICOVÁ, D., & KOVANIC, P. (1997). *Poklady skryté v účetnictví. Díl III. Finanční řízení podniku*. 2. vyd. Praha: POLYGON. 229 s. ISBN 80-85967-58-8.
- KOVANICOVÁ, D., & KOVANIC, P. (1998). *Poklady skryté v účetnictví. Díl I. Jak porozumět účetním výkazům*. 5. vyd. Praha: POLYGON. 242 s. ISBN 80-85967-73-1.
- KRUPOVÁ, L. (2003). *IAS v příkladech, I.díl*. 1.vyd. Praha: VOX. 215 s. ISBN 80-86324-22-2.
- KRUPOVÁ, L., LOJA, R., & PELÁK, J. (2003). *IAS v příkladech, II.díl*. 1.vyd. Praha: VOX. 190 s. ISBN 80-86324-23-0.
- KRUPOVÁ, L., MLÁDEK, R., & kol. (2003). *IAS v příkladech, III.díl*. 1.vyd. Praha: VOX. 320 s. ISBN 80-86324-33-8.
- KRUPOVÁ, L., & VAŠEK, L. (2009). *IAS/IFRS: Mezinárodní standardy účetního výkaznictví*. Praha: VOX. ISBN: 978-80-86324-76-0.
- KRUPOVÁ, L., VAŠEK, L., & ČERNÝ, M. (2005). *IAS/IFRS Mezinárodní standardy účetního výkaznictví*. 1.vyd. Praha: Vox. 1050 s. isbn 80-86324-44-3.

- LEJSALOVÁ, A. (2004). /online/ Rödl a partner. Dostupné z: <http://www.roedl.cz/www/download/n-letter/mb0409c.pdf>. Poslední aktualizace září 2004.
- MLÁDEK, R. (2005). *Světové účetnictví IFRS, US GAAP*. 3.vyd. Praha: Linde. 415 s. ISBN 80-7201-519-2.
- MLÁDEK, R. (2009). *Postupy účtování podle IFRS*. 1.vyd. Praha: Leges. 351 s. ISBN 9788087212134.
- PRICEWATERHOUSECOOPERS. (2009). /online/ IFRS a české účetní předpisy, podobnosti a rozdíly. Dostupné z: http://www.pwc.com/cs_cz/cz/ucetnictvi/ifrs-publikace/ifrs-a-cz-gaap-podobnosti-rozdily.pdf. Poslední aktualizace: prosinec 2009.
- UILRICH, T. (2005). *Rückstellungen in der Handels-und Steuerbilanz nach neuem Recht*. BoD–Books on Demand.
- WARREN, C., REEVE, J., & DUCHAC, J. (2008). *Accounting*. 23. vyd. ISBN 978-0324662962. South-Western Pub.
- WÖHE, G., & KUSSMAUL, H. (2007). *Grundzüge der Buchführung und Bilanztechnik*. 5. vyd. ISBN 978-3800632800. Vahlen.
- Zákon č.262/2006 Sb., Zákoník práce ze dne 21. dubna 2006. (2006).
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví ze dne 12. prosince 1991. (1991).
- Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu ze dne 20. listopadu 1992. (1992).
- Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmu ze dne 20. listopadu 1992. (1992).

Seznam použitých zkratk a názvů

CHF	Švýcarský frank
CP	Cenné papíry
ČÚP	České účetní předpisy
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
EBIT	Earning before interest and taxes, výsledek hospodaření
EBITDA	Earning before interest and taxes and amortization, před zdaněním výsledek hospodaření před zdaněním, odpisy a odpisy nehmotného majetku
EDP	Electronic data processing, elektronické zpracování dat
EU	Evropská unie
FASB	Financial Accounting Standards Board
HB I, II	Handelsbilanz I, II, účetní závěrky zpracované dle národních předpisů a koncernových směrnic
IAS	International Accounting Standards
IASB	International Accounting Standards Boards
IASC	International Accounting Standard Committee, Výbor/Rada pro tvorbu mezinárodních účetních standardů
IC	Inter company, uvnitř společnosti
IFRIC	International Financial Reporting Interpretations Committee, Výbor pro interpretace mezinárodního účetního výkaznictví
IFRS	International Financial Reporting Standards, Mezinárodní standardy finančního výkaznictví
IOSCO	International Organization of Securities Commissions, Mezinárodní organizací komisí pro cenné papíry
MD	Má dát

PR	Public relation, styk s veřejností
SAC	Standards Advisory Council, Poradní sbor
SEC	Securities and Exchange Commission, Komise pro kontrolu obchodů s cennými papíry
SIC	Standing Interpretations Comitee, Interpretace Mezinárodních standardů účetního výkaznictví
SP	Sociální pojištění
tis.	Tisíc
US GAAP	General Accepted Accounting Principles
ZP	Zdravotní pojištění

Seznam tabulek

5.1. Seznam platných standardů IAS k 1.1.2010	39
5.2. Seznam platných standardů IFRS k 1.1.2010	40
5.3. Regulace účetnictví v ČR	47
6.1. Předkontace pro zaúčtování tvorby rezervy na nevybranou dovolenou	53
6.2. Výpočet rezervy na nevybranou dovolenou k 31. 12. 2009	53
6.3. Zaúčtování rezervy na nevybranou dovolenou	54
6.4. Výpočet rezervy na nevybranou dovolenou k 31. 12. 2009	54
6.5. Zaúčtování rezervy na nevybranou dovolenou manažera	54
6.6. Zaúčtování rezervy na bonus jednatele	55
6.7. Předkontace pro zaúčtování tvorby rezerv na ZP a SP	57
6.8. Výpočet rezervy na ZP zaměstnanců k 31. 12. 2009	58
6.9. Výpočet rezervy na SP zaměstnanců k 31. 12. 2009	58
6.10. Zaúčtování rezervy na SP, ZP zaměstnanců	59
6.11. Předkontace pro zaúčtování tvorby rezervy na opce na nákup akcií . .	60
6.12. Rozložení nákladů na realizaci opcí dle let	61
6.13. Stanovení časově přiřazených nákladů na opce	61
6.14. Výpočet rezervy na náklady z opcí na nákup akcií	62
6.15. Zaúčtování rezervy na opce na nákup akcií	62
6.16. Předkontace pro zaúč. tvorbu rezervy na nák. na rekl. a zár. opravy .	63
6.17. Výpočet rezervy na nák. na rekl. a na zár. opravy k 31. 12. 2009 . . .	63
6.18. Zaúčtování rezervy na náklady spojené s reklamacemi	64
6.19. Předkontace pro tvorbu na finanční rizika	64
6.20. Výpočet rezervy na finanční rizika k 31. 12. 2009	65
6.21. Zaúčtování rezervy na finanční rizika	65

6.22. Předkontace pro zaúčtování tvorby rezervy na opravu DHM	66
6.23. Výpočet rezervy na opravy DHM k 31. 12. 2009	67
6.24. Zaúčtování rezervy na opravu DHM	67
6.25. Tvorba rezerv nezahrnovaná do základu daně z příjmů	68
6.26. Zaúčtování rezerv, které jsou daňově uznatelným výdajem	68
6.27. Přehled stavu a změn rezerv v roce 2009	69
6.28. Předkontace pro zaúčtování tvorby rezerv na daň z příjmů	69
6.29. Výpočet rezervy na daň z příjmů	70
7.1. Výkaz zisku a ztráty dle ČÚP a koncernových směrnic	85
7.2. Rozvaha dle ČÚP a koncernových směrnic	89
7.3. Rezervy a podmíněné závazky	93
7.4. Podmíněná aktiva	94
7.5. Náhrady	95

Seznam příloh

Příloha č.1	Výkaz zisku a ztráty dle ČÚP (HB I) a koncernových směrnic (HB II)
Příloha č.2	Rozvaha dle ČÚP (HB I) a koncernových směrnic (HB II)
Příloha č.3	Rezervy, podmíněné závazky, podmíněná aktiva a náhrady
Příloha č.4	Originální názvy IAS/IFRS a SIC/IFRIC
Příloha č.5	Používání IFRS ve světě

Příloha č.1:

Výkaz zisku a ztráty dle ČÚP (HB I) a koncernových směrnic (HB II)

Tabulka 7.1.: Výkaz zisku a ztráty dle ČÚP a koncernových směrnic

Account	Profit and loss statement 2009	HB I	HB II
600.000	Gross sales - Third	456000	456000
	Gross sales	456000	456000
605.000	Direct deductions - Third	56234	56234
	Rebates	56234	56234
	SALES	399766	399766
615.010	Discounts - Third	12111	12111
615.020	Customer bonusses	21730	21730
615.030	Customer risks - Third	0	0
	Cash discounts and customer bonuses	33841	33841
	REVENUE FROM SALES	365925	365925
610.000	Freight - Third	20297	20297
610.005	Duties on products sold	26	26
	Outbound freight costs	20323	20324
400.011	Purchased parts - IC	1651	1651
400.021	Purchased finished goods - IC	286328	286328
400.031	Purchased merchandise - IC	-271	-271
400.050	Suppliers discounts	-30	-30
400.060	Subcontracting	1920	1920

Account	Profit and loss statement 2009	HB I	HB II
400.070	Other purchasing expenses - Third	91	91
630.030	Decrease finished goods - own	4040	4040
	Cost of material	293729	293729
	GROSS PROFIT	51873	51872
415.000	Wages and salaries	12543	12334
415.005	Management bonus expenses	670	670
415.010	Social security expenses	3861	3861
415.020	Expenses for staff provident fund	406	406
415.040	Staff training	326	326
415.900	Other personnel expenses	153	153
	Personnel expenses	17959	17750
410.000	Supplies - Third	741	741
420.000	Maintenance land and buildings	1020	140
420.010	Maintenance machinery, equipment, vehicles	1024	1024
425.000	Energy (electricity, water, gas)	386	386
425.010	Fuels (heating, diesel, gasoline)	845	845
475.031	Logistic income and expenses - IC	8247	8247
	Logistic expenses (income) - IC	12263	11383
440.150	Fees PR agencies	206	206
440.165	Advertising cost print media	3051	3051
440.210	Fair exhibition event layout/construction	1003	1003
440.225	Fair exhibition event miscellaneous	168	168
440.240	Exhibition material, displays	792	792
440.245	Sponsoring and small donations	466	466
440.250	Customer gifts and giveaways	917	917
440.260	Free samples	726	726
440.270	Sales promotion	882	882
440.310	Travel costs customer / customer training/entert.	674	674
440.991	Other marketing transactions - IC	268	268
	Marketing expenses	9153	9153
445.000	Travelling expenses (car,railways,air)	534	534
450.000	Auditing fees and tax consulting	542	542
470.000	Office supplies and stationery	217	217
470.010	Postage and telecommunication expenses	946	946

Account	Profit and loss statement 2009	HB I	HB II
470.020	Journals and literature	25	25
470.200	Vehicle insurance	243	243
470.210	Vehicle taxes	27	28
470.220	Insurance premiums	233	233
470.230	Charges and fees	17	17
470.900	Other administration expenses - Third	824	824
	Administration	3608	3608
475.055	Bad debt expense other receivables - Third	103	103
475.070	Rent: Rooms and parking lots - Third	1103	1103
475.100	Legal advice	155	155
475.110	EDP consulting	221	221
475.120	Management and other consulting fees	193	193
475.121	Consulting fees - IC	946	946
475.140	Claims	115	115
475.900	Other operating expenses - Third	855	855
615.061	Invoiced warranty costs - IC	-1706	-1706
615.065	Warranty costs not to be invoiced	87	87
615.070	Warranty costs to be invoiced - Other costs	981	981
	Other operating expenses	3053	3053
660.010	Rental income and operational leasing - Third	-52	-52
660.050	Insurance benefits received	-72	-72
660.090	Various revenues - Third	-244	-244
660.200	Gain from sale of fixed assets	-295	-294
660.590	Other aperiodic income	-320	-320
	Other operating (income)	-983	-983
	Operating cashflow EBITDA	6820	7907
430.000	Fin. depreciation on fixed assets (excl. tools/m.)	1956	1956
430.020	Fin. depreciation of misc. assets (incl. SW ;3000)	106	106
	Depreciation expenses	2062	2062
430.030	Amortisation of other intangibles	397	397
430.050	Loss from sale of intangible assets - Third	8	8
	Depreciation of fixed assets	405	405
	Depreciation of intangible assets		
	Operating profit EBIT	4353	5441

Account	Profit and loss statement 2009	HB I	HB II
540.030	Fees payment transactions	-168	-168
540.991	Other financial expense - IC	-79	-79
	Financial (expenses)	-247	-247
520.060	Currency exchange gains - Third and IC	1079	1079
540.080	Currency exchange losses - Third and IC	-1069	-1069
	Foreign currency exchange gains (losses)	10	10
520.006	Interest income from cash-pooling	453	453
520.900	Other financial income - Third	2	2
	Other financial income	455	455
	FINANCIAL INCOME AND (EXPENSES), NET	218	218
415.012	Personnel expenses option programmes	-448	-448
	NON-OPERATING INCOME AND (EXPENSES)	-448	-448
	PROFIT BEFORE TAXES	4123	5211
595.000	Local income taxes HBI	1409	1409
	INCOME TAX EXPENSES	1409	1409
	NET INCOME	2714	3803

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha č.2:

Rozvaha dle ČÚP (HB I) a koncernových směrnic (HB II)

Uvedené částky jsou v tisících Kč.

Tabulka 7.2.: Rozvaha dle ČÚP a koncernových směrnic

Account	Balance sheet 2009	HBI	HB II
180.000	Petty cash, cash in banks, checks	17495	17495
	Cash	17495	17495
	CASH AND CASH EQUIVALENTS	17495	17495
170.000	Trade accounts receivable - Third	7181	7181
	Trade accounts receivable - Third	7181	7181
179.000	Allowance for bad debts - Third	-215	0
	Allowance for bad debts - Third	-215	0
	TRADE ACCOUNTS RECEIVABLE	6966	7181
	Prepaid expenses	6	6
173.010	Other receivables - Third	334	334
173.060	Income tax receivables	7228	7228
	Other receivables - Third	7562	7562
174.031	Other receivables - IC	1198	1198
	Other receivables - IC	1198	1198
	OTHER SHORT-TERM ASSETS AND FINANCIAL ASSETS	8766	8766
166.001	Merchandise - IC	2606	2606
	Merchandise	2606	2606

Account	Balance sheet 2009	HBI	HB II
150.000	Advance payments to suppliers - Third	462	462
	Advance payments to suppliers	462	462
	INVENTORIES	3068	3068
	CURRENT ASSETS	36295	36510
100.000	Land - operating	2094	2094
100.010	Buildings - operating	12707	12707
	Land and buildings	14801	14801
104.020	Tools, moulds and dies	115	115
104.040	Vehicles	3647	3647
105.000	Office equipment	199	199
105.010	IT hardware	119	119
	Machinery, equipment and fixtures	4079	4079
	PROPERTY, PLANT AND EQUIPMENT	18880	18880
115.020	Deferred tax assets	822	822
	DEFERRED TAX ASSETS	822	822
120.030	Software	265	265
	GOODWILL AND OTHER INTANGIBLE ASSETS	265	265
	NON-CURRENT ASSETS	19967	19967
	ASSETS HELD FOR SALE	0	0
	TOTAL ASSETS	56262	56477
362.000	Trade accounts payable - Third	2017	2017
	Trade accounts payable - Third	2017	2017
363.001	Trade accounts payable - IC	26672	26672
	Trade accounts payable - IC	26672	26672
	TRADE ACCOUNTS PAYABLE	28689	28689
312.000	Income tax provision	1409	1409
365.000	Income taxes payable	-1406	-1406
365.003	Other tax payables	179	179
	TAX LIABILITIES AND TAX PROVISIONS	182	182

Account	Balance sheet 2009	HBI	HB II
319.000	Other short-term provisions	831	831
319.030	Provisions for customer volume discounts	298	298
	Other short-term provisions	1129	1129
364.000	Advance payments from customers - Third	10	10
	Advance payments - Third and IC	10	10
310.010	Personnel liabilities (against employees)	1062	213
310.015	Provisions for management bonus	670	670
365.010	Social security liabilities (against social security instit.	405	405
	Short-term personnel and social security liab.	2137	1288
365.002	Value added tax payables	3359	3359
367.010	Other short-term liabilities - Third	804	804
	Other short-term liabilities - Third	4163	4163
368.051	Other short-term liabilities - IC	19	19
	Other short-term liabilities - IC	19	19
	OTHER CURRENT PROVISIONS AND LIABILITIES	7458	6609
	CURRENT LIABILITIES	36329	35480
316.000	Provisions for warranties	2927	2927
	Provisions for warranties	2927	2927
318.000	Provisions for financial risks	0	215
319.005	Other long-term provisions	880	0
	OTHER NON-CURRENT PROVISIONS AND LIABILITIES	3807	3142
	NON-CURRENT LIABILITIES	3807	3142
200.000	Share capital	6000	6000
	CAPITAL STOCK	6000	6000

Account	Balance sheet 2009	HBI	HB II
	Additional paid-in capital / share premium	0	0
203.070	Revaluation reserves	0	0
	Continuing shareholders' interest	0	0
207.000	Retained earnings	7412	8052
	Retained earnings	7412	8052
208.000	Net income attributable to equity holders	2714	3803
	Net income attributable to the company	2714	3803
	RESERVES	10126	11855
	EQUITY	16126	17855
	LIABILITIES HELD FOR SALE	0	0
	TOTAL LIABILITIES	56262	56477

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha č.3

Rezervy, podmíněné závazky, podmíněná aktiva a náhrady

Pokud může dojít následkem minulých událostí k odtoku prostředků představujících ekonomické přínosy z důvodů vypořádání: (a) současného závazku; nebo (b) eventuálního závazku, jehož existence bude potvrzena tím, že dojde nebo nedojde k jedné nebo více událostem, které nejsou plně pod kontrolou podniku.		
Existuje současný závazek, který bude pravděpodobně vyžadovat odtok prostředků.	Existuje současný závazek, ale pravděpodobně nebude vyžadovat odtok prostředků.	Existuje eventuální závazek nebo současný závazek, u něž je pravděpodobnost odtoku prostředků příliš malá.
Je vykázána rezerva.	Rezerva se nevykazuje.	Rezerva se nevykazuje.
Požaduje se zveřejnění informací o rezervě.	Požaduje se zveřejnění podmíněného závazku.	Nepožaduje se žádné zveřejnění.

Tabulka 7.3.: Rezervy a podmíněné závazky

Zdroj: IASB (2005)

Pokud existuje následkem minulých událostí pravděpodobné aktivum, jehož existence bude potvrzena tím, že dojde nebo nedojde k jedné nebo více událostem, které nejsou plně pod kontrolou podniku.

Přítok ekonomického prospěchu je prakticky jistý.	Přítok ekonomického prospěchu je pravděpodobný, avšak není prakticky jistý.	Přítok není pravděpodobný.
Aktivum není podmíněné.	Nevykazuje se žádné aktivum	Nevykazuje se žádné aktivum.
	Požaduje se zveřejnění informací	Nepožaduje se žádné zveřejnění.

Tabulka 7.4.: Podmíněná aktiva

Zdroj: **IASB (2005)**

Očekává se, že některé nebo veškeré výdaje potřebné k vypořádání rezervy budou nahrazeny jinou stranou.		
Podnik nemá závazek ve výši výdajů, které budou nahrazeny jinou stranou.	Závazek ve výši výdajů, jejichž náhrada se očekává, zůstává podniku, avšak je prakticky jisté, že v případě vypořádání rezervy bude jejich náhrada obdržena	Závazek ve výši výdajů, jejichž náhrada se očekává, zůstává podniku, avšak není prakticky jisté, že v případě vypořádání rezervy podnikem bude jejich náhrada obdržena.
Jednotka nemá závazek ve výši, která bude nahrazena.	Náhrada se vykáže jako samostatné aktivum v rozvaze a může být započteno proti nákladům ve výsledovce. Částka vykázaná jako očekávaná náhrada však nesmí přesáhnout odpovídající závazek.	Očekávaná náhrada se nevykazuje jako aktivum.
Nepožaduje se žádné zveřejnění.	Nárok na náhradu se zveřejní spolu s částkou náhrady, která byla vykázána.	Očekávaná náhrada se pouze zveřejní.

Tabulka 7.5.: Náhrady

Zdroj: IASB (2005)

Příloha č.4:

Originální názvy IAS/IFRS a SIC/IFRIC

International Financial Reporting Standards (IFRS)	
IFRS 1	First-time Adoption of International Financial Reporting Standards
IFRS 2	Share-based Payment
IFRS 3	Business Combinations
IFRS 4	Insurance Contracts
IFRS 5	Non-current Assets Held for Sale and Discontinued Operations
IFRS 6	Exploration for and Evaluation of Mineral Resources
IFRS 7	Financial Instruments: Disclosures
IFRS 8	Operating segments
IFRS 9	Financial Instruments

Zdroj: Vlastní zpracování

International Accounting Standards (IAS)	
IAS 1	Presentation of Financial Statements
IAS 2	Inventories
IAS 7	Cash Flow Statements
IAS 8	Accounting Policies, Changes in Accounting Estimates and Errors
IAS 10	Events After the Balance Sheet Date
IAS 11	Construction Contracts
IAS 12	Income Taxes
IAS 16	Property, Plant and Equipment
IAS 17	Leases
IAS 18	Revenue
IAS 19	Employee Benefits
IAS 20	Accounting for Government Grants and Disclosure of Government Assistance
IAS 21	The Effects of Changes in Foreign Exchange Rates
IAS 23	Borrowing Costs
IAS 24	Related Party Disclosures
IAS 26	Accounting and Reporting by Retirement Benefit Plans
IAS 27	Consolidated and Separate Financial Statements
IAS 28	Investments in Associates
IAS 29	Financial Reporting in Hyperinflationary Economies
IAS 31	Interests in Joint Ventures
IAS 32	Financial Instruments: Disclosure and Presentation
IAS 33	Earning per Share
IAS 34	Interim Financial Reporting
IAS 36	Impairment of Assets
IAS 37	Provision, Contingent Liabilities and Contingent Assets
IAS 38	Intangible Assets
IAS 39	Financial Instruments: Recognition and Measurement
IAS 40	Investment Property
IAS 41	Agriculture

Zdroj: Vlastní zpracování

Interpretations (SIC, IFRIC)	
SIC 7	Introduction of the Euro
SIC 10	Government Assistance - No Specific Relation to Operating Activities
SIC 12	Consolidation - Special Purpose Entities
SIC 13	Jointly Controlled Entities - Non-Monetary contributions by Ventures
SIC 15	Operating Leases - Incentives
SIC 21	Income Taxes - Recovery of Revalued Non-Depreciable Assets
SIC 25	Income Taxes - Changes in the Tax Status of an Enterprise or its Shareholders
SIC 27	Evaluating the Substance of Transactions Involving the Legal Form of a Lease
SIC 29	Disclosure - Service Concession Arrangements
SIC 31	Revenue - Barter Transactions Involving Advertising Services
SIC 32	Intangible asset - Website Costs
IFRIC 1	Changes in Existing Decommissioning, Restoration and Similar Liabilities
IFRIC 2	Members Shares in Co-Operative Entities and Similar Instruments
IFRIC 4	Determining Whether an Arrangement Contains a Lease
IFRIC 5	Right to Interests Arising from Decommissioning, Restoration and Environmental Funds
IFRIC 6	Liabilities Arising from Participating in a Specific Market - Waste Electrical and Electronic Equipment
IFRIC 7	Applying the Restatement Approach under IAS 29 Financial Reporting in Hyperinflationary Economies
IFRIC 9	Reassessment of Embedded Derivatives
IFRIC 10	Interim Financial Reporting and Impairment
IFRIC 12	Service Concession Arrangements
IFRIC 13	Customer Loyalty Programmes
IFRIC 14	The Limit on a Defined Benefit Asset, Minimum Funding Requirements and their Interaction
IFRIC 15	Agreements for the Construction of Real Estate
IFRIC 16	Hedges of a Net Investment in a Foreign Operation
IFRIC 17	Distributions of Non-cash Assets to Owners
IFRIC 18	Transfers of Assets from Customers
IFRIC 19	Extinguishing Financial Liabilities with Equity Instruments

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha č.5:

Používání IFRS ve světě

Kotované společnosti pro účely národního výkaznictví v roce 2008 používají IFRS v těchto státech.

Použití IFRS ve světě (stav v r. 2008)

Stát	Použití IFRS není dovoleno	Použití IFRS je dovoleno	Vyžadováno u kót. společností
Argentina	+		
Arménie			+
Austrálie			+
Bahamy			+
Belgie			
Belize		+	
Bolivie		+	
Bosna a Hercegovina			všechny velké a střední podniky
Botswana		+	
Brazílie	+		
Bulharsko			+
Česká republika			+
Dánsko			+
Dominikánská republika			+
Egypt			+
Ekvádor			+

Použití IFRS ve světě (stav v r. 2008)

Stát	Použití IFRS není dovoleno	Použití IFRS je dovoleno	Vyžadováno u kót. společností
Estonsko			+
Fidži	+		
Finsko			+
Francie			+
Gruzie			+
Honduras			+
Hong Kong			+
Chile	+		
Indie	+		
Irsko			+
Island			+
Itálie			+
Izrael		+	
Japonsko	+		
JAR			+
Jemen		+	
Kambodža		+	
Kanada	+		
Keňa			+
Kypr			+
Laos		+	
Libanon			+
Lichtenštejnsko		+	
Litva			+
Lotyšsko			+
Lucembursko			+
Macao		+	
Malta			+
Maďarsko			+
Mexiko	+		
Německo			+
Nepál			+

Použití IFRS ve světě (stav v r. 2008)

Stát	Použití IFRS není dovoleno	Použití IFRS je dovoleno	Vyžadováno u kót. společností
Nicaragua			+
Niger	+		
Nizozemí			+
Norsko			+
Nový Zéland			+
Peru			+
Polsko			+
Portugalsko			+
Rakousko			+
Rumunsko			+
Rusko			postupné zavádění
Řecko			+
Saudská Arábie	+		
Singapur			+
Spojené státy	+		
Španělsko			+
Švédsko			+
Švýcarsko		+	
Tádžikistán			+
Thajsko	+		
Tunisko	+		
Turecko			+
Uganda		+	
Ukrajina			+
Velká Británie			+
Venezuela			+
Vietnam	+		
Zimbabwe		+	

Zdroj: Vlastní zpracování dle použité literatury